

Sreda, 8. jun 2005.
Svedok Obrad Stevanović
Otvarena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.55 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Kasnimo sa početkom jer nije bilo struje u sudnici. Radićemo do 11.35, napravićemo pauzu od pola sata i nastavićemo sa radom u 12.05 do 12.45. Gospodine Najs (Nice), moram da vam kažem da je vaš podnesak odbijen i Pretresno veće će sutra da dostavi svoju odluku pisanim putem. Gospodine Milošević, izvolite.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson(Robinson). Stali smo na vašem dnevniku na strani obeleženoj ...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, molim vas okrenete mikrofona prema sebi. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, stali smo na vašem ovom rokovniku na strani koja se završava brojem 446.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nemam, na žalost, rokovnik, pa bih molio da mi se dostavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam shvatio da vam je juče dat.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Bio je juče, ali sada ga tu nema. Molim samo da me podsetite na stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 446.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, imam tu stranu.

SUDIJA ROBINSON: A onda moramo to da nađemo na engleskom. Strana 100, na engleskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prešli smo ovo pitanje asanacije gde se kaže da svaki slučaj mora da se reši i moramo da znamo istinu. Šta piše pod 5. zvezdicom, "zakonito postupanje ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Zakonito postupanje sa licima, napuštenom robom" u zagradi, verovatno, "vozilima".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A onda sledeće piše "uklanjanje" ... Šta piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to smo pročitali, bilo je pogrešno prevedeno u jednom trenutku. Tu piše "uklanjanje tragova nasilja nad imovinom" u povlaci "ŠTCZ", što znači "štabovi civilne zaštite".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to inače i posao štabova civilne zaštite da raščišćavaju ruševine, osposobljavaju ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to bi mogao da bude njihov posao u okviru asanacije. I u okviru raščišćavanja komunikacija tako da one budu prohodne i bezbedne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na sledećoj strani, u prvom redu, molim vas da pročitate šta piše.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja imam tu jednu senku u vezi sa prvom rečju, zato što je tu probušena ova rupica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, tu piše reč "moral".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, a dalje i čast, moral, ako piše prva reč "moral", onda je "i čast srpskog policajca". U zagradi "odgovornost starešina".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, na čemu se to insistira, kako objašnjavate tu zabelešku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je logično iz ovoga šta sam citirao. Insistira se na moralnom i časnom ponašanju i držanju policije i insistira se da su starešine za to odgovorne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda u drugom redu odatle piše "vršenje krivičnih dela od policije". I u zagradi piše "Podujevo (Podujeve)". Je l' tako piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, "vršenje krivičnih dela od policije," u zagradi "Podujevo", u crtici, "nasilje prema civilima". Da, to je očigledno reč o onom ubistvu u Podujevu o kome smo više puta pričali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pod 2 ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, ne znači da policija treba da vrši, nego se ukazuje na taj primer kao negativan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod 2 piše, šta?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pod 2 piše "suzbijanje krivičnih dela nasilja, anarhije, zakonitost".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Zakonitost" piše u sledećem redu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, u sledećem redu, ali u istoj rečenici, ako dobro shvatam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a ispod toga, šta piše? "Pronalaženje ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Pronalaženje izvršilaca ubistava, krađa, silovanja".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Posebno pripadnici policije". Misli se na pripadnike policije kao izvršioce.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, a ispod toga, šta piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Pritvori".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li se to odnosi na pritvaranje svih koji vrše krivična dela, uključujući pripadnike policije.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To očigledno znači to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete da objasnite ovo šta piše pred kraj druge tačke gde kaže "odgovornost za građanske sukobe ne sme da padne na policiju". O čemu se tu radi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to znači da policija mora da preduzme sve da ne dođe do građanskih sukoba, jer je policija, u skladu sa zakonom, odgovorna za red i mir, slobodu kretanja i tako dalje. Dakle naglašava se uloga policije u sprečavanju građanskih sukoba i svih drugih problema za koje je policija nadležna i za koju i za šta nosi odgovornost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Prevrnite stranu, samo ćemo kratko da pređemo preko par zapisa na sledećem listu. To je tačka 4, "organizaciono pitanje"

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Organizaciona pitanja".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Organizaciona pitanja". Da li ovde prvo piše "sve jedinice potčinjene nadležnim" ili ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Načelnicima ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Načelnicima SUP-ova", je li tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to u skladu sa onim vašim objašnjenjem kako deluju jedinice i da načelnici Sekretarijata unutrašnjih poslova su ti kojima su jedinice potčinjene?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je u skladu sa mojim ranijim objašnjenjem da je i u vreme rata i pre toga sistem rukovođenja policijom ostao u suštini nepromenjen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta znači ovo sledeće ovde gde piše "OPT"? "OPT posebno pod kontrolu".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Reč je o OPG, ne ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, OPG, dobro.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To su operativne policijske grupe koje ovde, kako je ovde rečeno, treba staviti pod posebnu kontrolu, sa nivoa sekretarijata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta je ovo u zagradi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To pretpostavljam da je Đakovica (Gjakove). Verovatno smo imali neke primedbe iz tog regiona, odnosno iz tog SUP-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda, šta piše u sledećoj, ovde, zabeleški?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U sledećoj piše: "Disciplinski postupak po uredbi". Dakle, postojala je posebna ratna uredba koja se odnosila na disciplinski postupak ili je to pitanje regulisano nekom uredbom sa drugim nazivom, ne mogu ovog trenutka da se setim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, insistira se da se postupaju po uredbi ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... u vezi sa disciplinskim postupkom.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Koja u ratu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, koja je u ratu utvrdila neke skraćene postupke i neka povećana ovlašćenja rukovodilaca u vezi sa disciplinskom odgovornošću policajaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da preskočimo ovo “vozi-la kontrolisati na upotrebi” i tako dalje, što nije relevantno, sledeće šta piše? “Od vaših” ili “od viših ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: “Od vaših PJP urediti superkontrolne organe, zakonitisti u postupanju”. Juče sam otprilike odgovarajući na jedno pitanje nešto rekao o ovome kada se pominjao vod, ako se dobro sećam. Dakle, u jednom trenutku smo insistirali da osim rukovodilaca koji u regularnoj zakonskoj proceduri imaju dužnost da kontrolišu zakonitost, ovde se insistiralo da se u svakoj posebnoj jedinici uredi, odnosno utvrdi superkontrolni organ koji bi vršio dodatnu kontrolu nad zakonitošću u postupanju policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači u jedinici se organizuje superkontrolni organ koji vrši kontrolu zakonitosti policije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osim toga, nadležni načelnik je dužan i rukovodioci da vrše kontrolu nad zakonitošću policije i cela hijerarhija koja ide gore?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, zaista moram da uložim prigovor. Na granici sam da uložim prigovor. Moram da primetim da je ovo dokazni predmet koji je optuženi uveo putem svedoka i, u stvari, vrlo mali broj upisa se razmatrao tokom glavnog ispitivanja. I mada sam ja pokrenuo čitav niz pitanja u unakrsnom ispitivanju, ipak je to bio ograničen broj, a sada prolazimo kroz ceo dokument u ovom dodatnom ispitivanju. Ne mora da znači da ću ja to da prihvatim, jer sad dolazimo do osnove za argument obe strane, da li je uopšte moguće toliki broj upisa razmatrati u dodatnom ispitivanju i da li će to uopšte da ima vrednosti za Pretresno veće koje će time da se bavi.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da je optuženi ukazao na pitanje legalnosti, zakonitosti, adekvatno ponašanje policije, a pošto je to bitno sa stanovišta člana 7.3 i to, takođe, prističe iz vašeg unakrsnog ispi-

tivanja. Ali, gospodine Miloševiću, pitanje koje ste vi postavili je bilo sugestivno. "Zar nije organizovan tako visoki nivo kontrole u jedinici po kome se vidi da se primenjivala zakonitost", mislim da ovakva vrsta pitanja nije dopustiva, jer je izrazito sugestivne prirode. Prema tome, preformulišite svoje pitanje. U vašem pitanju uputite svedoka na konkretnu rečenicu ili konkretnu stavku i pitajte ga šta to znači. Gospodin Najs je pokrenuo pitanje vrednosti ovog iskaza, a to će opet da utiče na to koliku će težinu Pretresno veće da prida ovom dokaznom predmetu i ovom iskazu. I, kao što sam već juče rekao, gospodine Miloševiću, uzmite u obzir da ste uradili onoliko koliko ste mogli u vezi s tim, jer ste potrošili mnogo vremena u dodatnom ispitivanju na ovu temu. Ako imate još nekih pitanja kojima želite da se bavite, onda razmotrite da li bi možda bilo bolje da taj ostatak vremena potrošite na te teme. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson. Što se tiče ovog pitanja, svedok je citirao ovo šta piše na ovoj stranici rokovnika, rečenicu koja glasi "od vaših Posebnih jedinica policije uredite superkontrolne organe zakonitosti u postupku".

SUDIJA ROBINSON: Zaustavio sam vas. Postavite pitanje svedoku. Pitajte ga šta to znači, nemojte da mu govorite šta to znači. Nemojte da formulišete pitanje tako da mu se daje odgovor. To je bio prigovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Robinson. Šta znači postavljanje superkontrolnih organa koji se ovde pominju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to jednostavno znači da pored rukovodećeg kadra u svakoj od policijskih jedinica koji, inače, po opštim propisima ima dužnost da obavlja i kontrolnu delatnost pored svih ostalih deletnosti, ovde se utvrđuje, odnosno izdvaja se zadatak da se utvrdi u svakoj posebnoj jedinici i poseban organ za kontrolu zakonitosti u postupanju policijskih jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je još odgovoran za zakoni-

tost u postupanju? Znači, ovi se kontrolni organi, kako ste ih ovde nazvali, superkontrolni organi da se uspostave, a ko je po redovnoj nadležnosti odgovoran za zakonitost?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Već sam rekao: po redovnoj nadležnosti, po opštim policijskim propisima, za kontrolu zakonitosti u radu odgovorni su rukovodici svake od konkretnih jedinica. A u ministarstvu takođe postoji poseban organ za unutrašnju kontrolu zakonitosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj organ za unutrašnju kontrolu zakonitosti, da li je to stalni organ koji postoji u ministarstvu ili je bio formiran samo u toku ratnog stanja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je stalni organ i, koliko se sećam, reč je o odseku ili odelenju za kontrolu zakonitosti koji se nekada, koji je nekada postojao kao samostalni organ u okviru ministarstva, odnosno samostalna jedinica, a nekada je bio u okviru odgovarajućih uprava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je dužnost tih unutrašnjih, organa za unutrašnju kontrolu u ministarstvu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa dužnost tih organa je, pre svega, da kontrolišu zakonitost postupanja svake od policijskih jedinica i konkretno da postupaju po predstavkama, pritužbama i žalbama građana u vezi sa konkretnim postupanjem pojedinaca ili jedinica u policiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se može reći da je to policija unutar policije koja kontroliše rad policije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Otprilike tako može da se kaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na ovoj desnoj strani, na ovom istom listu imate jednu zabeležku gde piše "zaštita od propagande". Da li možete da nađete? Poslednja rečenica koja je ovde uneta.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, pronašao sam. Piše “zaštita od propagande”, tačno tako piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda piše, povlaka, “vojska ratuje, a policija krade”. Šta to znači?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, da, to se sećam. Na ova pitanja sam odgovarao i u Beogradu, pa se otuda i sećam, a dugo sam mislio šta to znači. Ovo je tekst prepisan sa letka koji je NATO rasturao na Kosovu i Metohiji sa ciljem da dođe do razdora između vojske i policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li biste bili ljubazni da mi pomognete, ja sam video negde u ovom vašem rokovniku, ali sada to nisam mogao da nađem, vi ste negde imali i zapis letka koji je rasturao UČK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) sa pozivanjem na napuštanje Kosova i Metohije. Da li možete da pogledate gde je taj ...

TUŽILAC NAJS: Osim ako to nije opisano na taj način kao u letku, onda je ovo sugestivno pitanje. Možda je ovo prikriveno sugestivno pitanje, možda je ovo opisano kao letak, videćemo.

SUDIJA ROBINSON: Da to ustanovimo. Kako je to opisano? Pitam gospodina Stevanovića.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa moram da nađem to. Dakle, ono šta se ja sećam, sećam se da u ovom mom, da u ovoj mojoj beležnici postoji prevod teksta tog letka, ali ja sam ga beležio dok mi je neko telefonom prevodio, tamo gde je bio pronađen. Ali, ako dozvolite da ga nađem, ne mogu jednostavno da ga nađem, stvarno.

SUDIJA ROBINSON: Da, što možete brže, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li u međuvremenu mogu da stavim na grafoskop još jedan letak koji je ovde već prezentiran, doduše ova

fotokopija je ovde zatamnjena zbog toga što je letak crvene boje, pa je onda taman. Napisan je prevod rukom, a i prevod na engleski je napisan, to je dokazni predmet D1. Evo, pogledajte.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam pronašao, ako je to bitno, R0172420.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 420, znači. Samo da vidimo ...

SUDIJA ROBINSON: Ako ste našli, recite nam šta tu kaže, šta se tu kaže? Da li tu piše da je OVK pozvala ljude preko letka da napuste Kosovo i Metohiju?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Koliko vidim, ne piše da je letak. Ne piše da je letak, ali ja znam da je prevod letka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta tu piše kod vas?

SUDIJA ROBINSON: Šta tu piše? Šta se kaže? Šta ste zapisali?

SUDIJA KVON: Da li možete ponovo da nam kažete broj stranice?

SVEDOK STEVANOVIĆ: R0172420.

SUDIJA ROBINSON: Strana 80.

TUŽILAC NAJS: Mislim približno ta stranica na osnovu drugih referenci. Ako bi nam svedok rekao prvu rečenicu ovoga šta čita.

SUDIJA ROBINSON: Koja je prva rečenica, prvi red?

SVEDOK STEVANOVIĆ: "Braćo i sestre".

SUDIJA KVON: Strana 73.

SUDIJA ROBINSON: Hvala sudiji Kvonu (Kwon), strana 73.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pročitajte šta ste zapisali ovde.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Braćo i sestre Albanci i Albanke, NATO je," verovatno, "otpočeo rat protiv Srbije," e sad, ima malo nešto sitno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Što ste dugo čekali," koliko ja vidim ovde da piše.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, tu drugu reč ne vidim šta je "a što dugo čekamo," možda. Treća teza je, "Srbi će u očaju krenuti u osvetu". Četvrta teza je "OVK," verovatno, "nije sposoban da nas," verovatno, "zaštiti, a NATO je," ne znam poslednju reč da pročitam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ja mogu da je pročitam, piše "daleko".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Može da bude "daleko".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "OVK nije sposoban da nas zaštititi, a NATO je daleko".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, može, otprilike tako. E sad, ovo malo teže čitam. "Uzmite lične stvari i krenite," verovatno, "pešice u velikim," verovatno, "grupama, prema Makedoniji, " i verovatno, "Albaniji (Albania)". I poslednja teza, "to je jedini način da preživimo i da NATO, " ne znam ovu reč da ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, pitanje je odakle je ovo?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Objasnio sam, gospodine predsedavajući, ja sam ovo pribeležio kada je neko telefonom pozvao štab i rekao da imaju letak od OVK. I ja sam odmah zamolio da mi prevedu letak. Oni su našli nekoga ko zna albanski i telefonom sam pribeležio letak da bih obavestio ministra o sadržaju letka. Kasnije sam letak video, mislim da je bio roze, crvene boje ili nešto slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: ... kao što sam video ovaj letak NATO koji sam prethodno citirao.

SUDIJA BONOMI: Mogu li da postavim jedno pitanje u vezi sa prevodom? Vidim da je jedan deo toga preveden da će Srbi u očaju da krenu u osvetu. Da li možete to da nam pojasnite? Da li to piše u letku?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Te reči sigurno pišu. Ova četvrta može se čitati "u očaju".

SUDIJA BONOMI: Tražim odgovor prevodilaca. Mene ne brine ta reč. Mene interesuje upotreba reči "u očaju", jer to se ne vidi u dokumentu.

prevodioci: U prevodu piše "nečitko", ali je svedok rekao "u očaju"

SUDIJA BONOMI: Hvala.

TUŽILAC NAJS: Ja bih sada želeo da se vratim na svoj prigovor, jer je oblik pitanja bio apsolutno sugestivan. I to nije nešto šta će Tužilaštvo da prihvati, jer reč je o potpuno alternativnom tumačenju i kako to opravdava pregled ove knjige tako detaljno? Ja bih želeo da skrenem vašu pažnju na jednu drugu stvar kojim se bavio ovaj svedok, jer se tiče jednim delom svedočenja, a kojim mogu i drugačije da se bavim, međutim, izgleda da se ovaj poslednji odgovor ne tiče uopšte prethodne teme.

SUDIJA ROBINSON: Da, konsultovaćemo se.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo pitanje je drugačije od opšte teme kojom ste se bavili u vašem ispitivanju, a to je

atmosfera zakonitosti i primerenosti ponašanja policije. Recite nam kako ovo proizlazi iz unakrsnog ispitivanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prizilazi s obzirom na tvrdnje gospodina Najsa da su, kako on to kvalifikuje, srpske snage isterivale Albance sa Kosova i Metohije. Čak je objašnjavao generalu Stevanoviću, da general Stevanović mora da zna to da su srpske snage isterivale Albance sa Kosova i Metohije, a ovde se vidi letak UČK koji poziva Albance da se upute pešice u velikim grupama prema Makedoniji i Albaniji.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Milošević. Gospodine Najsa, sudija Kvon nas je podsetio da ste vi postavljali pitanja o sličnoj temi na stranici 94 prevoda na engleski, pri vrhu: "rezultat operacije, velika grupa se razbila, oko 2.000 je eliminisano, napustilo zemlju - 900.000 - terorista ostali ...

TUŽILAC NAJS: Apsolutno ste u pravu. Ja sam postavljao pitanja na osnovu toga šta je u ovom dnevniku rečeno, izgleda da je rečeno da je 900.000 ljudi napustilo zemlju, a od toga je 2.000 eliminisano. Ali kako to, sad retorički pitam, dozvoljava uvođenje, odnosno navodno pominjanje letka kada je samo postojanje letka potpuno protivrečno onim dokazima koje je Pretresno veće čulo od Rugove (Ibrahim Rugova) i tvrdnjama da je bilo potpuno nemoguće podeliti ovakvu vrstu letka, kako se sugeriše da je podeljen. Ovo je samo pitanje propagande.

SUDIJA ROBINSON: Ali ovaj letak sugeriše da je OVK rekao ljudima da uzmu svoje lične stvari i pešice, u velikom grupama, krenu prema Makedoniji.

TUŽILAC NAJS: Ako je to bio letak, ali ovo sve uključuje sugestiju optuženog da je bilo reči o letku. On nije pitao u vezi sa ovim zabeleškama, pa pitao šta je to.

SUDIJA ROBINSON: Gospođice Higin (Higgins).

ADVOKAT HIGINS: Vrlo kratko. Prvo, pitanje sugestivnih pitanja je jedno drugo pitanje kojim smo se bavili. Drugo pitanje je u vezi s ovim dokumentom. Tačno je da je gospodin Najs postavljao pitanja u unakrsnom ispitivanju u vezi sa deportacijom i prisilnim iseljavanjem i to su dve tačke koje se nalaze u optužnici u vezi sa Kosovom. Ako se sad ostavi po strani pitanje sugestivnog pitanja, svakako je principijelno pitanje da gospodin Milošević ima pravo da skrene pažnju ovog svedoka na pasuse iz dnevnika i pita šta to znači, šta je to šta je on napisao, o čemu je reč. On, takođe, ima pravo da objasni kakav je to dokument i onda je informacija o tome šta je navodno deljeno ljudima na Kosovu pred Pretresnim većem. Reč je o posrednim dokazima iz tog vremena, o kojima ovaj svedok može da govori.

SUDIJA ROBINSON: Da li to proizlazi iz unakrsnog ispitivanja?

ADVOKAT HIGINS: Da li potiče iz unakrsnog ispitivanja? Da, jer gospodin Najs se bavio pitanjima koja se tiču broja ljudi koji su napustili Kosovo. To proizlazi kao potpitanje u vezi s tim zašto su ljudi odlazili i šta se sve dešavalo u to vreme.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Pretresno veće zaključuje da pitanje proizlazi iz unakrsnog ispitivanja, međutim, gospodine Miloševiću, nemojte da potrošite naše strpljenje po ovom pitanju. Zanima nas kada će da se završi vaše dodatno ispitivanje. Trebalo bi, naime, danas da se završi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Trebalo bi, ali, gospodine Robinson, molim vas da imate u vidu da je gospodin Najs u unakrsnom ispitivanju pokrenuo čitav spektar tema koje čak nisu bile ni predmet glavnog

ispitivanja...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja sam odluku već doneo. Prema tome, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, verujem da ste doneli ispravnu odluku, jer je ovo zaista relevantno, radi se o tome što su napustili Kosovo. Ali pre nego što nastavim, želim da reagujem na ovo šta gospodin Najs maločas kaže kako su, kako je svedok, kako je njihov svedok ili njegov svedok nešto osporio. Želim da vas podsetim da je on juče govorio kad smo raspravljali o pitanju Izbice (Izbice) kako su njihovi svedoci govorili drukčije, kao da je to istina šta su govorili njihovi svedoci. Pa, u vezi s tim, na primer, u vezi sa Izbicom gde se on pozivao na njihove svedoke, ja želim da podsetim vas i gospodina Kvona koji ste u to vreme slušali njihove svedoke da je taj svedok iz Izbice, kao i još par svedoka iz Izbice, da su to svedoci koji ne mogu imati nikakav kredibilitet. Evo, na primer, podsetiću vas da na strani ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo nije trenutak za iznošenje takvih komentara. Molim vas da nastavimo sa dodatnim ispitivanjem i probamo da ga završimo što je moguće brže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Izbica je bila predmet unakrsnog ispitivanja gospodina Najsa. I moji su saradnici potražili te svedoke na koje se poziva gospodin Najs. Pa tu vam je u Izbici svedočio Miljazim Tači (Milazim Thaqi) čiji ste dokazni predmet primili, fotografija košulje na kojoj su rupe, koji je izjavio da je streljan iz teškog mitraljeza i koji, evo ga, u transkriptu na strani ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, evo na ovaj način nepotrebno trošimo vreme. Molim vas nastavite s dodatnim ispitivanjem. Gospodine Najsa, ne u vezi sa ovim pitanjem, molim vas.

TUŽILAC NAJS: Da, ali ja samo želim da pomognem.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite.

TUŽILAC NAJS: Samo sam hteo da vam skrenem pažnju na činjenicu da je on dobio, on ima tabulator, odnosno dokument pod tabulatorom 437. To je jedna delimična analiza dnevnika od strane Tužilaštva. Ako hoćete to da pogledate, ako to postane dokazni predmet, možete da se uverite. A ova stvar se navodi u paragrafu 28 tog dokumenta i on je odabrao da to stavi u analizu Tužilaštva.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću, nastavite s dodatnim ispitivanjem, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte taj letak koji imate sada pred sobom na grafoskop, generale. Molim vas da se stavi letak na grafoskop.

prevodioci: Mikrofon, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Letak je priložen inače u originalu, crvene je boje, dobio sam fotokopiju od Registra (Registry). Molim vas stavite fotokopiju letka na grafoskop. Ja ga ne vidim na ekranu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja ga vidim na ekranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je interni ekran, ali ovaj koji ide u javnost, ne vidi se. Dakle, vidi li se gore znak UČK?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidi se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I letak je na albanskom. Letak je inače crvene boje, vi ga imate u arhivi. Budite ljubazni, sada pročitajte prevod koji, ili stavite na grafoskop srpski prevod koji je napravljen.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ali nemam takav prevod, sem mog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, imate srpski prevod uz ovaj letak koji je na sledećoj stranici. Da li se vidi srpski prevod? To je prevedeno.

SUDIJA ROBINSON: Ko je dostavio ovaj prevod?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni koji su pronašli letak, taj letak, zajedno sa tim prevodom, to je neko na terenu ko je našao letak, preveo ga u tim uslovima, rukom napisao prevod i poslao ga nekom nadležnom. A imate i engleski prevod koji pretpostavljam da je upoređen i sa srpskim i sa albanskim. Je l' možete da pročitate ovaj prevod?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Mogu, mada nije moj rukopis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja nisam ni rekao da je to vaš rukopis, to je letak sličan onom letku, generale. Uopšte nisam ni pomenuo da je to vaš rukopis.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se. Dakle: "Obaveštavamo vas", da, "Poštovani sunarodnici, obaveštavamo vas da se evakuirate sa rizičnih teritorija Republike Kosovo zato što u nastavku borbi, nastavljena je velika ofanziva srpskog okupatora u našoj Republici Kosovo. Mi vas ne možemo braniti. To može da uradi ..." (Te nderuar bashkekombes, ju lajmerojme qe te evakuoheni nga territoret errezikuara te Republikes se Kosoves, sepse ne vazhden e luftimeve, kavazhduar ofensiva e okupatorit serb ne Republikën tone te Kosoves. Ne nuk mund te ju mbrojme. Kete mund ta beje)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "To ne može da uradi".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. "To ne može da uradi ni OVK. Treba da spašavam," verovatno, "spašavamo naš narod i njihove živote, zato odmah se uputite u pravcu Albanije i Makedonije. Tražili smo od NATO da zaustavi srpskog okupatora. Od te pomoći, od te pomoći, mi smo pobedili. Međutim, snaga srpskog okupato-

ra su na celoj," snage, verovatno, "srpskog okupatora su na celoj teritoriji Kosova i krenuli su u veliku ofanzivu. Snage OVK nisu u mogućnosti da im se suprotstave i da brane šiptarski narod. Obaveštavamo sve Šiptare koji su u opasnosti pred naletom srpskog okupatora da se evakušu, pre svega u pravcu Makedonije i Albanije. Predsednik Republike Kosovo, Ibrahim Rugova." (Kete nuk mund te beje as UCK. Duhet ta mbroj popullin tone dhe jeten e njerezve, per kete arsye menjehere nisuni drejt Shqiperise dhe Maqedonise. Kemi kerkuar nga NATO qe te ndale okupatorin serb. Nga kjo ndihme, nga kjondihme ne kemi fituar. Mirepo, forcat e okupatorit serb ndodhen ne tereterritorin e Kosoves dhe e kane nisur nje ofensive te madhe. Forcat e UCK-se nuk jane ne gjendje qe tu kundervihen dhe te mbrojne kombin shqiptar. I njoftojme te gjithë shqiptaret qe gjenden ne rrezik nga versulja e okupatorit serb qe te evakuohen, ne radhe te pare drejt Maqedonise dhe Shqiperise. Presidenti i Republikes se Kosoves, Ibrahim Rugova) To je tekst ovog prevoda pisanog ćirilicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, dakle, jedan letak su vam diktirali na telefon, ovo je drugi letak koji je ovde priložen, da li vam je, generala poznato iz vašeg boravka na Kosovu da je bilo više tih poziva, letaka, da se Albanci iseljavaju sa Kosova, a idu u Makedoniju i Albaniju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je da je pronađeno više letaka, ali nisam znao da su različitog sadržaja. Čini mi se da letak koji sam ja preveo, odnosno pribeležio preko telefona nije sasvim identičan ovom, ali je sličan po suštini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To niko ni ne tvrdi da je ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ponovo postavljate sugestivna pitanja. Činjenica da tužilac nije uložio prigovor ne znači da kada Pretresno veće bude ocenjivalo težinu ovoga neće uzeti u obzir činjenicu da odgovor rezultira iz nedopuštenog oblika pitanja. Dakle, odgovor koji proizlazi iz sugestivnog pitanja je

bez vrednosti. Ovo je vrlo važan deo teze i morate da budete vrlo oprezni kada je u pitanju način postavljanja pitanja. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste čuli za postojanje tih poziva i letaka ili ste čuli samo za taj jedan letak koji ste zapisali, koji vam je diktiran telefonom?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam zapisao tekst jednog letka koji mi je preko telefona preveden, ali sam čuo za veliki broj letaka koji se nalazio posebno u Prištini (Prishtine) i u nekim drugim gradovima. Mislio sam da je reč o istom letku, ali iz ovog prevoda je očigledno da je postojalo letaka različitog sadržaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala. Da vidimo samo sledeću, 449. Pogledajte svoj dnevnik, 449 ovaj ERN broj.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ovde piše, "težišni zadaci", pod 1 i pod 2. Šta piše pod 1, šta piše pod 2?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pod 1 piše "antiterorističke akcije", a pod 2 piše "suzbijanje kriminaliteta i anarhije".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se kaže kod "suzbijanja kriminala"? "Suzbijanje kriminala, anomalije", šta se, šta se kaže?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Suzbijanje kriminala, anarhije"

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Anarhije, da.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa se ispod kaže "rasvetljavanje težih krivičnih dela, ubistava, pljački" i druga teza je "pronalaženje i oduzimanje", verovatno "ukradenih stvari".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ukradenih stvari. Dobro. Prevrnite jednu stranu. Šta ovde piše na desnoj strani, to je 450,

samo jedan list se prevrće, piše “problemi”

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, pod tačkom 6 piše “problemi”, pa ispod toga “pritvoreno 3.600”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta je bilo sa tih 3.600 koji su pritvoreni? Koliko su zadržani, a koliko pušteni, da li se ičega sećate?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Po pravilu je pritvaranje većeg broja lica trajalo vrlo kratko, a nakon uobičajene procedure proveravanja, po pravilu velika većina od pritvorenih lica je puštana vrlo brzo, a zadržavani su samo oni za koje je postojala osnovana sumnja da su pripadali terorističkim organizacijama ili da su učestvovali u nekakvim delima. U nastavku piše, ako treba to da kažem, “pretvaranje terorista u civile”. To je ona teza o kojoj smo više puta pričali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda dole gde ...

SUDIJA BONOMI: Generale, možete li da se setite o čemu se ovde zapravo radi? Sećate li se okolnosti pod kojima je pritvoreno 3.600 lica? Da li je to predlog da se pritvore, da li se radi o jednom vremenskom periodu ili je u pitanju samo jedan dan? O čemu je ovde uopšte reč, jer ne vidim nekog smisla da sada idemo kroz ove beleške, a da ne možete da nam kažete konkretno, u detalje, o čemu se radi?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja, naravno, ne mogu o svakoj tezi zaista da kažem, ali mogu u vezi sa ovom da kažem, ovom tezom da je pritvoreno 3.600. Dakle, verovatno, najverovatnije je reč o ukupnom broju pritvorenih lica u periodu od početka rata do ovog dana. Ne znam koji je datum u pitanju, a to je za policijski kapacitet, presonalni policijski kapacitet, bio ozbiljan problem da se u kratkom roku, sva privedena lica procesuiraju u smislu selekcije koja treba pustiti, a koja treba zadržati u pritvoru. Jer naslov je “Problemi”, jer to je neuobičajeni broj lica privedenih, a kapaciteti, policijski, privedenih na Kosovu nisu bili takvi da u predviđenom zakonskom roku urade sve na ozbiljan način. Ali taj problem se rešavao tako što su zadržava-

vani samo oni za koje se osnovano sumnjalo da imaju veze sa terorizmom, a velika većina je puštana u vrlo kratkom roku.

SUDIJA BONOMI: Dakle, vi mislite da je ovo ukupan broj onih koji su zatvoreni između 24. marta i 27. maja? Izvinite, 7. ili 8. maja, je li tako? A ko su ti ljudi?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa već sam rekao, reč je o ljudima za koje se osnovano sumnjalo da su pripadali terorističkoj organizaciji ili da su učestvovali u terorističkim aktima. I to nije verovatno reč o trenutnom stanju, nego o ukupnom broju do tog trenutka od početka rata, a možda i od ranije. Nisam sasvim siguran.

SUDIJA BONOMI: Da, ovo sad poslednje šta ste rekli govori dosta. Govori sve, zapravo.

SUDIJA ROBINSON: Kao što sam već juče rekao, Pretresno veće će morati da pokloni veliku pažnju težini dokaza koji su izvedeni putem ovog svedoka, kako tokom glavnog ispitivanja, unakrsnog ispitivanja, a sada i tokom dodatnog ispitivanja. U nekim slučajevima svedok je poprilično siguran u značenje unosa u ovaj dnevnik odnosno rokovnik, kako ga on zove, međutim, u drugim slučajevima njegovi odgovori su puke pretpostavke, nagađanja. U svakom slučaju reč je o nečemu šta će Pretresno veće morati vrlo pažljivo da razmotri. Gospodine Miloševiću, nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ja ne mogu sad tačno da lociram u vašem dnevniku sličan podatak, ali čini mi se da sam u dnevniku negde video gde se kaže podatak "prитvoreno", pa onda "zadržano".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da to možete da nađete. Na primer, čini mi se da vizuelno pamtim da sam video podatak "prитvoreno 1.000" i ne znam šta, a "zadržano 200".

Otprilike tako nešto.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Postoji verovatno negde u dnevniku, ali ne mogu da to lako pronađem, "privedeno" i "prityvoreno".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: I tu je svakako razlika velika, jer obično se privede veliki broj, a prityvori se mali broj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na dnu strane samo stoji reč "pravosuđe". Je l' to takođe u ovoj zbirki nabrojanih tema pod naslovom "problemi"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, tu piše "pravosuđe". Verovatno je reč o odnosima policije i pravosuđa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a onda sledeći problem koji je ovde naveden pod ovom listom "problemi", "pokreti civila", da li to možete da vidite i pročitate?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Piše "pokreti civila". To je poslednja zvezdica na ovoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta znači ovo ispod, "da li preko granice ili ne preko granice, 200.000", pa onda ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je, objašnjavao sam juče, ta stalna dilema, šta činiti da ljudi, u vezi sa ljudima koji žele da idu preko granice: primeniti silu da se zadrže, pustiti ih da odu. I jedna i druga odluka je, na određen način, bila problematična.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA KVON: Gospodine generale, pročitajte nam, molim vas, ponovo ovu brojku gde stoje reči "preko granice". Zar ne bi to pre bilo 800.000?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Može da bude 800, mada na prvi pogled je izgledalo kao 200, ali verovatno je reč o 800.000, jer sam ja to više puta govorio da ja imam sećanje na 800.000. Pretpostavljam da je to datum pri kraju rata.

TUŽILAC NAJS: Još jedan primer koliko je opasno postavljati sugestivna pitanja. Kad bih je reagovao na sve za šta mislim da treba reagovati, ne bih uopšte seo.

SUDIJA ROBINSON: U redu, gospodine Najs, hvala. Imam pitanje za gospodina generala. Vi ovaj dokument nazivate i insistirate na tome da je to rokovnik, a ne dnevnik. U čemu je razlika između rokovnika i dnevnika? Ovo je možda relevantno pitanje koje bi Pretresno veće trebalo da razmotri, odnosno kako da shvati ovaj dokument.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa ja bih možda rekao da je najprimereniji naziv "beležnica". Dakle, dnevnik svakako nije, jer dnevnik podrazumeva beleženje onoga šta se dešava, a ovde očigledno nije reč o tome. Ovde su i lične moje beleške. Videćete ako pogledate pažljivije. Ovde se može naći nešto šta je neko drugi rekao, ono šta sam ja planirao da kažem na nekakvom sastanku. Tu se, kao što vidite, nalazi tekst NATO letka, tekst letka OVK. Dakle vrlo je heterogen sadržaj i, naravno, pisan je u skraćenim tezama koje ja razumem u tom trenutku. I to je, na određen način, problematično.

SUDIJA ROBINSON: Zar to nije onda i razlika? Naime, u ovoj beležnici, odnosno rokovniku, oblici su skraćeni, a u dnevniku to ne bi bio slučaj.

SVEDOK STEVANOVIĆ: To može da bude jedna od bitnih razlika jer dnevnik bi trebao da bude opis onoga šta se zaista desilo ili opis onoga kako ja imam mišljenje o nečemu šta se desilo. Dakle, dnevnik je popis stvari koje su se desile u službi, u životu i tako dalje. To je moje shvatanje pojma dnevnik. A ovde je, kao što vidite, reč o

pribeležkama koje se odnose i na budućnost. Znači šta se, na primer, planira, šta ja želim da kažem negde, šta je neko rekao u nekom trenutku, šta mi je neko poručio preko telefona da prenesem nekome, a to je vrlo teško sada da se ja baš setim svakog detalja. Ja se dobro sećam onoga šta je zaista moja misao i što je sastavni do mog rečnika. Teško se sećam značenja nečega šta je neko drugi rekao, a ja pribeležio i zašto je to tako rečeno i slično.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Idemo dalje. Generale, okrenite 451, molim vas.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Budite ljubazni, objasnite šta ovde piše.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Gde, levo ili desno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na 451, levo. Možete i levo i desno i gore.

SUDIJA KVON: Izvinite samo trenutak, gospodine Miloševiću. Generale, pre nego što krenemo dalje hteo bih objašnjenje reda i nakon one brojke 800.000 gde stoji 3.000 do 4.000, oprostite, 400.000. Objasnite nam o čemu je ovde reč?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa tu se sasvim sigurno misli na broj onih građana koji su ostali na Kosovu i Metohiji. To je očigledno reč o proceni broja građana koji nisu napustili Kosovo i Metohiju u tom trenutku kada se ova beleška sačinjava.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, zamoliću vas da pogle-

date 451 ERN broj i objasnite šta ovde piše, molim vas.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim da sam na to zaista deteljno objasnio.

SUDIJA ROBINSON: Dajte da to nađemo na engleskom, molim vas. Sledeća stranica?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da nije baš sledeća, ali skoro. Čekajte da vidim. Da, da, sledeća je. Sledeća. Ova je prethodno bila 450, sledeća je 451.

SUDIJA ROBINSON: U redu, nastavite.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Mislim da sam detaljno rekao šta ovo znači odgovarajući na pitanje gospodina tužioca. A ja, naravno, mogu sve to da ponovim.

SUDIJA KVON: Da li sada govorimo o onome “nema leša, nema zločina”?

SUDIJA ROBINSON: Je li to sada komentarišete “nema leša, nema zločina”? O tome smo već govorili, možemo da pređemo dalje. Vidim, vidim. U redu, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, objasnite šta ovde piše.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, ovde je pribeležka, ovde je pribeležka iskaza predstavnika ili Službe državne bezbednosti ili vojne bezbednosti na satanku o perfidnosti delovanja terorista OVK. Prva teza kaže “nema leša, nema zločina”. To je, inače i u kriminalistici poznata teza filozofije, odnosno načina postupanja kriminalaca u izvršavanju krivičnih dela sa smrtnom posledicom. Dakle, prikrivanje leševa da bi se izbegao zločin, odnosno da bi se izbegla osuda. U drugoj tezi onda se govori o tome da se to radi mučki. Objasnjavali smo šta znači mučki, perfidno ili, još gore u srpskom jeziku ta reč znači nego prosta reč “perfidno”. I ona se samo može

odnositi na nekoga ko je vaš protivnik. U trećoj tezi se kaže: "Oni će dokazima o zločinima da pravdaju agresiju". Dakle to je procena lica iz organa bezbednosti i njihova operativna saznanja ukazuju da će oni praviti scene kojima će dokazivati navodne zločine.

SUDIJA BONOMI: U ovom kontekstu, možete li da nam u okviru tog konteksta objasnite ovu rečenicu "nema leša, nema zločina"?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ponoviću. Dakle, ta rečenica ...

SUDIJA BONOMI: Ne, molim vas, nemojte da ponavljate. Ako želite da koristite dokaze o zločinima da biste opravdali agresiju, onda morate da imate leševe. I ono šta mene interesuje je kako objašnjavate ovu rečenicu "nema leša, nema zločina" u kontekstu u kome ste vi opisali ova tri odvojena reda ovde?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa i to sam objasnio, gospodine sudija, pa dozvolite mi zaista da ponovim na drugačiji način. Ja sam već rekao da oni uklanjaju leševe od policije, od organa države koji treba da do leša dođu da bi dokazali zločin, a onda ih sakupljaju i nakon izvesnog vremena grupišu u masovne grobnice koje prikazuju kao posledicu zločina, navodnih zločina srpskih snaga. I objasnio sam u tom kontekstu postojanje navodne masovne grobnice u Pustom Selu (Pastasel). Kada smo saznali za tu grobnicu, onda smo se setili ove priče sa tog sastanka.

SUDIJA BONOMI: Moram da kažem da je to vrlo maštovito čitanje ovoga šta ovde piše, jer ovde se nigde ne pominju ni masovne grobnice, ni ukopavanje leševa, niti bilo šta slično tome. Ovo šta je ovde je, u stvari, zataškavanje dokaza o zločinima.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja se, naravno, ne slažem, jer ja znam tačno šta je bila tema i na koji način se o tome govorilo tada. Naravno da sam ja samo zapisao određene teze da bih imao za sebe dobro razumevanje tog problema, jer ovo nije imalo za cilj da se objašnjava bilo kome. Ja sam želeo da pribeležim ono šta sam ja shvatio na

način kako ga ja mogu najbolje da shvatim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, kako se ...

SUDIJA KVON: Generale, vi ste počeli odgovor na pitanje koje je postavio optuženi rečima "ovo je zabeleška predstavnika ili Službe državne bezbednosti ili vojne bezbednosti o sastanku o perfidnosti" nešto slično tome. Ali vidimo da s desne strane piše "predsednik". Zar ovo nisu reči predsednika?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa očigledno je da ja možda nisam bio sasvim precizan ili prevod nije dobar. Dakle, ja sam vrlo jasno rekao, ovo je moja zabeleška o onome šta je rekao neko od predstavnika jedne ili druge službe na sastanku kod predsednika. Dakle, zabeleška je moja, to je rekao neko od predstavnika službi bezbednosti, a rečeno je to na sastanku kod predsednika. Mislim da je sada jasno.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate da uzmete u obzir sledeće: ne morate dodatno da ispitujete u vezi sa svakom temom koja je pokrenuta u unakrsnom ispitivanju. Morate da budete selektivni. Treba da dodatno ispitujete samo o onim stvarima gde mislite da su osporeni vaši argumenti i treba da na izvestan način rehabilitujete svedoka. Koliko se sećam, recimo, bilo je pasusa koji su bili vama u prilog. Zašto sada to ponovo otvarate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, evo, biću sasvim direktan, gospodine Robinson. Samo da postavim još jedno pitanje pre toga. Generale, kako se u ovo šta je sad objašnjavao gospodin Bonomi (Bonomy), prikrivanje leša i tako dalje, uklapa ova druga teza koju ste ovde zapisali, ovo su razna pitanja koja je neko iznosio, je li tako? Nije to sve u jednom govoru, nego razna pitanja koja je neko iznosio. Kako se uklapa ova druga teza "mučki rad na tom pitanju"? Kako se ta teza uklapa u tvrdnju gospodina Bonomija?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Zaista je neprihvatljivo u srpskom jeziku da neko za svoje delovanje upotrebi tako podlu reč. To

je stvarno nepodnošljivo podla reč da bi se upotrebila za sopstveno delovanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a sad vas molim da pogledate šta piše ovde dalje. Pretposlednja, pretposlednja teza, piše, "teže ćemo raditi," verovatno, ali ja ne znam da li baš tako piše, pošto je kod mene dosta izbrisano, "kad dođe misija". Ali da će teže nešto da bude kad dođe misija, to se jako čitko vidi.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, molim vas, o kojoj misiji je moglo biti reči na Kosovu uopšte u tim godinama? Šta je reč "misija" podrazumevala?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja se zaista ne sećam nikakvog drugog značenja te reči sem Verifikaciona misija, Kosovska verifikaciona misija (OSCE Kosovo Verification Mission).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde na ovom, na ovom listu nema datuma.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, nema datuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sad mi recite, pominje se misija koja treba da dođe ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je meni bilo sporno i već sam istakao tu primedbu. Dakle, ova rečenica nikako ne bi mogla da stoji na ovom datumu ili iza ovog datuma. Ona bi svakako morala da stoji, odnosno, ovaj satanak bi morao da se održao pre dolaska Verifikacione misije, dakle tokom 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je problem na koji sam ukazao u kontekstu objašnjavanja svih problema vezanih za ovu beležnicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo dobro. A sad ću vam odgovoriti, gospo-

dine Robinson. Morao sam da vratim svedoka na ovo jer je način na koji je gospodin Najš prezentirao ovu belešku, proizveo, naravno, ono šta je on želeo da proizvodi, da se u medijima pojavi tvrdnja kako se u dnevniku, kako oni nazivaju ovo, generala Stevanovića, nalazi zabeleška kako sam ja naredio da se uklanjaju leševi sa Kosova, samo na bazi evo ovog ovde zapisa koji je on napravio u ovim tezama, gde se govori o mučkom radu, naravno mučkom radu onih koji su mučki radili i šta je bilo opšte poznato. Zato i tvrdim ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, hajde da idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vidim da gospodin Najš ima u vidu senzacionalizam, a ne ovaj proces, što će se i pokazati dalje.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, moram da ustanem ovaj put da bih ukazao na tri stvari. Prevod "mučki rad" je nešto o čemu će prevodilačka služba da podnese izveštaj i ni na koji način nije prihvaćeno da je to jedino objašnjenje, jedino tumačenje, jer mi smo čuli originalne reči koje je pročitao svedok i originalni prevod i to je bilo "mučan". To je ono šta smo čuli. Pretresno veće takođe treba da ima na umu spisak napomena optuženog u vezi sa svedočenjem svedoka na stranici 106, takođe, svedočenje o knjizi koje počinje stranicama 7 i 8 i, takođe, Pretresno veće treba da uzme u obzir napomene koje su date u vezi sa vremenom kada je to zabeleženo, a dao ih je sam svedok na stranici 6 i u vezi sa prethodnom stranicom. Ja sa zaista trudim da se ovim materijalom bavim na najbolji mogući način i to na primeren način i ja sam to sve izneo u svojim argumentima.

SUDIJA ROBINSON: Hvala lepo, izvolite nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja moram da se usprotivim ovome šta kaže gospodin Najš. Svedok nije uopšte rekao "mučan". Ovde piše srpskim jezikom, "mučki rad", a to što

gospodin Najs ne zna srpski jezik, to nije njegova greška, ali ja koji dobro znam srpski jezik veoma dobro znam da "mučki rad" ne može da ima više objašnjenja kako tvrdi gospodin Najs. I bez obzira šta bi rekao bilo koji njegov prevodilac. Ovo sluša 10 miliona Srba i svi znaju šta znači "mučki rad" i svi znaju da "mučki rad" ne znači ništa drugo nego nešto podlo, podmuklo.

SUDIJA ROBINSON: U redu, hvala. Hvala, gospodine Miloševiću.

SUDIJA BONOMI: Generale, mogu li da vas pitam sledeće, zabeleška koju rezmatramo je na istoj stranici kao i prethodne zabeleške koje nose brojeve 7 i 8, a one izgleda slede sa prethodne stranice nakon broja 6. U svetlu toga, da li vi i dalje tvrdite da se ova zabeleška koju gledamo odnosi na 1998. godinu?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja to tvrdim samo iz korišćenja reči "misija", jer zaista ne postoji ni jedna druga misija, niti je tim pojmom, niti je taj termin korišćen za objašnjavanje bilo koje druge misije.

SUDIJA BONOMI: A šta mislite onda kada su ispisane zabeleške pod brojevima 6, 7 i 8 na ovoj prethodnoj stranici?

SVEDOK STEVANOVIĆ: 8, "zamena štaba" se u pravilu vršila na šest meseci, prema tome osmica je relativna, ne može se na osnovu nje tvrditi. "Teroristi sada" je sedmica, takođe, ne znači mnogo. "Problemi", šestica, po mom mišljenju trebalo bi da se odnosi na ratni period. "Brojno stanje", naravno, ne mogu da se izjasnim, ono je bilo slično, neznatno je uvećano u toku rata, ovde je, doduše, 16.000, maksimalan je broj.

SUDIJA BONOMI: Očigledno brojevi 7 i 8 su na drugoj stranici u odnosu na broj 6, ali da li vam se čini da su to stranice koje se nastavljaju jedna na drugu? Hvala vam lepo.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa to tako izgleda.

SUDIJA KVON: Nadovezujući sa na pitanje mog kolege, poslednja stavka je broj 3.600, a, mislim, to je na levoj strani, a mislim da taj isti broj imamo na prethodnoj strani, broj pritvorenih ljudi i sada na ovoj strani imamo razbijenih tih 3.600 ljudi. Možete li to da nam objasnite?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa ja lično mislim da je ovo samo slučajna koincidencija, jer pretpostavljam da se ovaj broj 3.600 na sledećoj strani odnosi na brojno stanje jedinica. Dakle, vidi se "kući", na primer, "500 kući", "5 puta 100". Dakle, ne vidim iz ovih podataka da to ima veze sa brojem pritvorenih lica, a zaista je broj isti, cifra je ista.

SUDIJA KVON: Hvala. Šta to znači "500 kod kuće"?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Možda da se vrate kući u tom trenutku, ali ove ostale ne mogu da identifikujem šta znači ovo "5 puta 500", to zaista ne mogu, potpuno je nejasna ova reč sledeća, a KP u mom sećanju može značiti samo Kosovo Polje (Fushe Kosove), ali nisam siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, 455 stranica.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je 21.maj 1999. godine?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na levoj strani imate, pod 1, "asanacija", pod 2 "zločini, rasvetljavanje".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Tačka 2 je "zločini - rasvetljavanje".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na desnoj strani imate zabelešku u kojoj se pominje KP dom "Istok". Šta piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne vidim ... Da, u drugoj tezi

piše "8.30, KPD 'Istok'," verovatno, "11 projektila", piše "broj", bez tačke, "pomoćnik upravnika verovatno poginuo". To je tačno i slaže se sa mojim sećanjem. "Kaličanin" ili tako nešto. A sledeća teza je 997, verovatno "zatvorenika" i ovu tezu dalje teško mogu da pročitam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde dalje piše "9.30, oborena bespilotna letelica", koliko ja vidim.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, "oborena bespilotna letelica", ali ne mogu ovo gore, možda "beže" piše, ali nisam siguran. To prvo slovo mi ne liči na "b", ali moglo bi to da znači, mada nemam sećanje na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda, šta piše, "mine"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Humanitarci", to znači, humani ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Humanitarci UN", pa povlaka, "mine".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Mine. Mislim da se sećam da je jedna ekipa Ujedinjenih nacija (United Nations) ili humanitarnih organizacija imala problem sa nagaznim minama i da je bilo nekakvih posledica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovde pominju kasetne bombe negde?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U toj tezi, poslednja crtica je "kasetne bombe", da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A šta je sledeća reč koja piše, koju ja ne mogu da pročitam?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, piše "emigracija".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ispod toga "Srbi".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Srbi", crtica, "Albanci".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pod jednom crticom "Srbi", pod drugom "Albanci".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Možda se tu misli na evakuaciju, malo je nezgodno upotrebljena reč emigracija, ali verovatno se misli na izlazak sa Kosova, mada nisam siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda dole, imate dalje, "sastanak u Beogradu". Je l' ova reč "statistika" ili je neka druga reč?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Statistika. Da, "statistika izvršenih krivičnih dela i izvršilaca".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači "statistika izvršenih krivičnih dela i izvršilaca", a onda ispod toga, "statistika ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Izbeglih lica".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, govori se o izbeglicama?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, "statistika boravišta" i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda, "teroristički napadi", piše gore, "broj pritvorenih", "statistika slučajeva i asanacije", "teroristički napad i posledice".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Bombardovanja i posledice" i dalje se teško čita.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Kartu rasporeda", koliko ja ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Kartu rasporeda", "procene", otprilike tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su zadaci, koliko shvatam.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, molim vas, na, na ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, gospodine Najs,

gospođice Higinis, mogu li da vas pitam da li je ovo razuman način da se priđe ovoj temi, ovom rokovniku, kada postoje dva problema u kojima je, recimo, nešto nečitko i onda se postavlja pitanje u kom se sugeriše šta piše, a onda se svedok s tim može složiti ili ne, a drugo pitanje je značaj koji svedok pridaje određenoj stavci. Po mom mišljenju postoji jedan opšti problem u donošenju odluke kako proceniti značaj koji je svedok dao pasusu i taj problem je otežan kada je konkretna stavka ili konkretan pasus nečitak. Kada konkretni pasus nije čitak, pitam se da li uopšte treba da pitamo kakvo je značenje tog pasusa.

TUŽILAC NAJS: Ako bih ja mogao prvi da govorim. Mislim da to nije izvan prigovora koji sam već izneo. Ja bih mogao konkretno da iznesem prigovor da bi navodna nejasnoća rukopisa pasusa trebalo da onemogući dalje ispitivanje o tom pasusu jer stav Tužilaštva je da ovaj svedok nema kredibilitet. Prema tome, pitanja koja traže da on dešifruje pasuse koji uopšte nisu čitko napisani ne vode nekoj tačnoj proceni od njega i, prema tome, njegovi odgovori u vezi sa konkretnim pasusima, posebno onima koji bi mogli imati potencijalnu vrednost, potencijalni značaj, su nešto šta se mora razmatrati u celini. Mislim da, pošto je on priznao da je ovo jasno njegov rukopis, mislim da, iako možda grešim, da on nije pokrenuo nigde pitanje, značajno pitanje jasnosti reči. Mada, kad je reč o drugim pasusima, on jeste pokretao to pitanje. I mada bih ja voleo da se dodatno ispitivanje privede kraju, ne pozivam vas da ga prekinete, jer moji argumenti u vezi s tim su već izneti.

ADVOKAT HIGINS: Ja ću da budem vrlo krataka. Kad je reč o ovom svedočenju, po mom mišljenju, mora se uzeti original, prevod koji je dobijen i iskaz koji daje svedok koji ovde svedoči. To će biti, po mom mišljenju, jedno od onih pitanja kojima ćemo se baviti u završnim podnescima u vezi s tim šta Pretresno veće treba da uzme od ovog iskaza i na kraju će biti na Pretresnom veću i njegovom diskrecionom pravu da proceni šta će uzeti od ovog iskaza. Ja mislim da više oko toga ne mogu da vam pomognem. Tu postoje

teškoće, one su inherentne svakoj vrsti ovakvog dokumenta. Tačno je da je svedok bio vrlo konkretan u vezi sa nekim zabeleškama i mogao je da nam pomogne, u drugima nije bio jasan i ja jednostavno ne znam kako bih mogla dalje da vam pomognem u vezi s tim.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, s obzirom da je reč o ličnim zabeleškama svedoka koje su pisane samo u skraćenim tezama, mislim da te lične zabeleške može samo da tumači svedok. To je neka elementarna, to je neko elementarno pravilo, jer on nije vodio neke zapisnike nego je pravio sebi lične zabeleške za ono šta smatra u tom trenutku da mu je potrebno u toku njegovog rada i da sebe podseti. Dakle, on može da tumači te zabeleške. I ja mislim da je upotrebljivost u meri u kojoj se u jasnim i čitljivim navodima u ovim zabeleškama veoma jasno vidi i ponavlja i provlači kao crvena nit kroz ceo taj rokovnik, briga o zakonitosti, o civilima, o rasvetljavanju zločina, o moralnom ponašanju policije, o kontroli ponašanja, o nizu stvari i to se jasno iz zabeleške u zabelešku može identifikovati. A to što gospodin Najs ima primedbu što ja ispitujem više iz ovoga rokovnika ili beleški, kako je sam svedok rekao, želim da vas podsetim da sam ja upravo od gospodina Najsa dobio ovaj dokument po Pravilu 68. Njima je bilo jasno kad su mi dali to po Pravilu 68, pošto je to oslobađajuća dokumentacija, da se u njemu nalaze zabeleške koje jasno pokazuju da je čak i u svojim privatnim beleškama, dakle da je ...

SUDIJA ROBINSON: Da, hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... ovaj svedok zapisivao stvari onako kako su one bile.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC NAJS: To nije obelodanjeno isključivo na osnovu Pravila 68 i to je jasno iz svega šta se čulo u vezi sa ovim dokumentom i načina na koji je optuženi ispitivao ovog svedoka. Ovo bi svakako mogao da bude materijal koji bi mogao da se koristi kao oslobađajući, ali to je bio samo jedan od razloga zbog kojih je obelodanjen.

SUDIJA BONOMI: Pošto je ovo pitanje pokrenuto, mislim da bi bilo primereno da iznesem svoj preliminarni stav, a to je da mislim da je gospodin Milošević sada rekao nešto šta je obeležilo značaj ovog dokumenta, na koji način treba razmatrati ovaj dokument. Reč je o nekoj vrsti pomoćnih zabeleški koje je svedok objasnio i oni mogu da povećaju ili da umanje kredibilitet i verodostojnost iskaza ovog svedoka. Osim toga, on može da se koristi u identifikovanju izjava koje su dali drugi ljudi u vezi sa tim, da li su konzistentni ili nekonzistentni u svom iskazu i da li to podržava ili umanjuje vrednost tog iskaza. Međutim, to su izuzetne okolnosti u kojima bi mogao da se razmatra taj rokovnik na taj način. Mislim da je primarno to da je to, u stvari, pomoćna zabeleška koju je koristio ovaj svedok.

SUDIJA ROBINSON: Sada ćemo da napravimo pauzu od pola sata. Ustanite, molim.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u jednoj od prethodnih vaših zabeleški u dnevniku, vi ste uneli podatak u jednu od tih prethodnih zabeleški, uneli ste podatak o bombardovanju KP doma "Dubrava", Istok (Istog), nadam se da se sećate, to smo gledali maločas. Je li to nešto šta vam je bilo javljeno kao informacija o ... Pogledajte sada stranu ...

SUDIJA ROBINSON: Mikrofon za svedoka, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stranicu 457 ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, imam je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na levoj strani, šta piše u ovoj drugoj, drugoj crtici, drugoj zvezdici kako ste obeležili?

SUDIJA KVON: Stranica 114 na engleskom.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa u drugoj ovoj tezi piše "Istok, evakuisano". Pa onda, u podtezama ili alinejama, "591, zdrav" verovatno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 591, je li tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, "591, zdrav, 196 ranjenih", u zagradi, 75 ili "7T", ne znam šta tačno znači, "poginulih", ova skraćunica se odnosi na to, "80+7+4=91". To piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to su bila vaša saznanja i vaše zabeleške u vezi sa Istokom?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale i, konačno, opet, tu nema datuma, ali strana 459 ...

SUDIJA KVON: Generale, da li se sećate šta to znači 80+7+4? Da li se sećate?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ne sećam se. Moglo bi da znači nekakva struktura, možda muškarci, žene ili ... Stvarno se ne sećam šta znači ili sam naknadno dobijao podatke, pa sam samo dodavao, ovaj, brojeve.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Da li bi to mogle da budu različite lokacije?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ne. Ne, mogle bi biti samo različita vremena informisanja u smislu da je pronađeno još poginulih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, na strani 459, ponovo na levoj strani, pod drugom zvezdicom, šta piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Zakornost uredbe", "neodazivanje mobilizaciji", "krivična odgovornost policije" i tako. U stvari, to su te tri teze, četvrta se ne vidi šta piše. Kao da nema ništa.

SUDIJA KVON: Stranica 117. Stranica 117.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo nekoliko još pitanja o ovom vašem rokovniku, generale. Recite samo najkraće, u kojim ste sve prilikama pravili ove zabeleške?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ove zabeleške sam pravio u veoma, veoma različitim prilikama. Dakle i na sastancima i kada sam se lično pripremao za sastanke i kada me je neko pozvao telefonom, pa mi nešto saopštio. Dakle, sadržaj ovih mojih beleški je vrlo, vrlo različit po načinu na koji sam nešto pribeležio. Dakle, može biti moja misao, može biti tuđa misao, može biti misao sa kojim se slažem, može biti misao sa kojom se ne slažem, dakle veoma, veoma različite teze se nalaze u tom, u toj beležnici i na veoma, veoma različite načine su nastale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vaš dnevnik nam je dobro poznat. Prema tome, pretpostavljam da možete da odgovorite na nekoliko pitanja koja se tiču svih tih navoda. Šta iz navoda u dnevniku proističe o tome za kakvu su se etničku strukturu Kosova i Metohije i SRJ zalagali naši državni organi i političari uopšte?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to proističe iz jedne teze, ali ja dobro znam da se policija Srbije zalagala za multietničku strukturu policije i u onoj jednoj tezi to se jasno vidi da je kao problem koji

treba rešiti utvrđeno i to da treba popraviti nacionalnu strukturu policije u nekim konkretnim regionima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta iz navoda u dnevniku proističe o stavu državnih organa Srbije i SRJ o zakonitosti i postupanju policije i vojske?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa videlo se iz dnevnika da na više mesta, najmanje na 10 mesta, se potencira zakonitost u postupanju policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta iz navoda u dnevniku proističe o odnosu državnih organa prema izvršenim krivičnim delima i njihovim izvršiocima?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, isto to uz dodatak da se zaista insistiralo na tome da se poslovi policijski obavljaju zakonito i da se protiv pojedinaca koji izvrše bilo šta protivzakonito moraju preduzeti odgovarajuće mere.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a šta iz navoda u dnevniku proističe o odnosu državnih organa prema civilima?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jasno proističe da civili treba da budu predmet stalne zaštite i pomoći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta iz navoda u dnevniku proističe o odnosu državnih organa prema teroristima?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Takođe proističe jasno da su teroristi jedini protiv kojih policija mora da preduzme energične mere kako bi na Kosovu obezbedila red, mir i bezbednost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta iz tih navoda proističe o odnosu državnih organa prema odlasku civila Albanaca i nealbanaca preko granice?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U vezi sa tim pitanjem takođe se iz dnevnika može videti zabrinutost zbog te činjenice i preduzi-

manje različitih mera u vezi sa kolonama civila koji se evakušu prema Makedoniji i Albaniji, u smislu bezbednosne zaštite, u smislu humanitarnog zbrinjavanja, u smislu registrovanja, odnosno registracije prebivališta i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta proističe u odnosu na vraćanje izbeglih albanskih i nealbamskih civila u njihova mesta i druga mesta gde im je bezbedno?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, iz najmanje dve, tri teze se vide pokušaji i način na koji civile treba vratiti i ono šta je u vezi sa tim povratkom preduzimano. Stajkovac je u pitanju i neka druga mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta iz navoda u dnevniku proističe o saznanjima državnih organa o pozivima albanskih političara na iseljavanje albanskog stanovništva?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa citirao sam tekst jednog od takvih letaka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta proističe o odnosu državnih organa prema asanaciji? To se pojavljuje više puta u dnevniku.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, proističe jasno da pod tim pojmom treba podrazumevati zakonito postupanje u vezi sa ljudskim leševima, leševima životinja, sa opasnim ubojnim sredstvima, hemijskim sredstvima, raščišćavanju komunikacija i slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li celina navoda iz dnevnika govori o tome da su naši organi, politički faktori hteli iseljavanje ili su hteli da oni ostanu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nisu hteli iseljavanje. Iseljavanje je bilo predmet velike zabrinutosti i velikih problema na kojima su se angažovali svi državni organi, ali, na žalost, nisu mogli da to spreče. Mogli su uz upotrebu sile, a već sam rekao da je upotreba sile, po našoj oceni, bila nedozvoljivo sredstvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste bili ispitivani od strane

gospodina Najsa u vezi s dnevnikom, da li celina navoda iz dnevnika ukazuje na to da je gospodin Najs pojedine rečenice izvlašio iz konteksta i pokazivao ih u iskrivljenom svetlu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, moje je mišljenje da su one ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, to je potpuno mimo pravila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, generale. Sada ćemo se pozabaviti snimkom koji je gospodin Najs pustio o zločinu koji se odnosi na streljanje šest ljudi. Da li ste vi imali prilike da vidite ceo snimak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Video sam samo ono šta je prikazano na mom svedočenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim tehniku samo da pusti par inserata koje bih hteo da čujem da svedok komentariše. Profesor Rakić je to obeležio i nalazi se u kabini s njima.

(Video snimak)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je ovde datum, generale? Generale, da li vidite?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nemam, nemam sliku još uvek. Ovo je 25. jun 1995. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovde prikazivanjem ovoga trebalo da se nametne nekakav zaključak kako sveštenik blagosilja neke koji idu da izvrše zločin ili nešto drugo?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja apsolutno nisam imao utisak da je reč o blagosiljanju zločinaca koji negde idu. To šta se desilo, ako se dobro sećam, desilo se nakon toga.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas, ja hoću da vam skrenem ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, šta vama govori ova scena? Rekli ste šta ne govori. Šta govori? Ja sam ovo pitanje postavio svedoku, ne vama, gospodine Miloševiću.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa meni, naravno, ako izuzmem utisak koji sam imao o tome šta se nakon toga desilo, ova scena govori o jednom pravoslavnom običaju vezanom za neku grupu u uniformi. Dakle, isključujem utisak koji sam imao o onome šta se nakon toga desilo. Nisam mogao da zaključim da ovo ima veze sa zločinom koji će se nakon toga desiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam upravo, upravo hteo da naglasim da gospodin Najs je ovim, ovakvom montažom na neki način uvredio Srpsku pravoslavnu crkvu, jer to nema nikakve veze sa onim šta je on kasnije pokazivao. Molim vas dajte sledeći insert ...

TUŽILAC NAJS: Mogu li da pozovem Pretresno veće ... Ja sam navikao da optuženi iznosi prema meni neprimerene i neopravdane primedbe, ali izgleda da je danas samog sebe nadmašio. I mislim da bi trebalo da se obuzda, da ne ide dalje u bilo kakve lične primedbe koje su neprimerene.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Milošević, uzdržite se od ovakvih primedbi.

(Video snimak)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim tehniku da da dalji prilog. Dakle, nadam se da ste zapamtili, videli ste, 25 ili 26, koji je ovde datum na snimku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Vidim 26. jun 1995. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sledeći insert, koji datum nosi?
SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: 27. jun 1995. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje. Ovde nema datuma, evo ga datum, koji je ovde datum?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: 30. jun 1995. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim dalje. Koji je ovde datum?
SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: 1. jul 1995. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zatim sledeći, molim.
SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: 3. jul 1995. godine.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste vi mogli, pošto niste gledali ceo ovaj snimak, vidite da posle 3. jula 1995. godine na celom ovom snimku od dva sata nema ni jednog datuma?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nisam to primetio, ako mislite na emitovanje koje smo imali prethodnih dana. Danas sam samo video jednu sekvencu na kojoj nema datuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ja želim da tvrdim da na celoj traci posle 3. jula 1995. godine nema ni jednog datuma. Molim vas da pustite drugu traku na oznaci koju ste dobili. Mislim da smo to gledali ovde. Ali druga traka ...

(Video snimak)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle videli ste ovaj prelaz. Odjednom posle nekog snimka koji je nekakav razgovor u nekom društvu, gde se vide i neke ženske osobe, odjednom se prešlo na

ovaj snimak u kamionu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to sam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vama kao čoveku koji se bavi ovakvim poslovima policijskog istraživanja i to, ovo govori da je ovo dodato, kompilacija, nasnimljeno?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, meni govori očigledno da je reč o dve stvari ...

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to je zaprepašujuće sugestivno pitanje. Pošto je sasvim jasno da se ovo sada pušta za savim drugu publiku, da bude savršeno jasno. Ova traka je identifikovana na osnovu odlomaka koji su pušteni kako bi svedok imao mogućnost da nam pomogne kod identifikacije ljudi koji su prikazani kao ubice. U svetlu toga on nam kasnije nije ponudio nikakve druge informacije, dodatne informacije. Detaljni istorijat ovog filma će da bude stavljen na raspolaganje kada se bude tražilo da se ovaj film uvede kao dokaz u dogledno vreme, kada to bude prikladno. Ali bez ikakvog upozorenja, jutros, optuženi je uveo ovaj film na taj način prikazao i to sa jednim ciljem, da dobije dokaze koji su u njegovu korist pred ovim Sudom.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ja moram da vam kažem da je uzaludno ako nastavite na taj način jer neću da vam dozvolim da dalje puštate ovaj film. Možete da postavljate pitanja koja nisu sugestivna. To ste uradili pre četiri, pet ili 10 minuta, postavili ste nekoliko pitanja o dnevniku, pitanja koja su bila savršeno primereana. Ako imate neku drugu svrhu kojoj hoćete da služite postavljajući sugestivna pitanja, Pretresno veće vam to neće omogućiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja se nadam ...

SUDIJA ROBINSON: Ne želim ništa više da čujem u vezi s tim. Samo nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas pustite drugu traku na 14 minuta i desetak sekundi.

SUDIJA ROBINSON: Čekamo drugu traku. Koliko sam shvatio, došlo je do premotavanja.

(Video snimak)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, da li ste mogli da vidite ovo vozilo crne boje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Video sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste videli oznake?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, video sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koja je oznaka na vozilu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Očigledno da je reč o vozilu vojske Republike Srpske Krajine. Ta tri slova, sasvim sigurno znam da pripadaju tablicama koje pripadaju vojsci Republike Srpske Krajine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste videli crtež na vratima vozila?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše na crtežu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ako sam dobro zapazio piše "Odred" i video sam oznaku "Škorpiona", ali ne znam šta piše ispod toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste stigli da vidite da piše "Odred Boca"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Odred" i sliku "Škorpiona" sam video, ali to nisam stigao da pročitam da piše "Boca".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je moglo, to ima na

traci, to je traka gospodina Najsa. Kažite mi, generale, da li je ikada ovakva oznaka ili ovakvo vozilo ili ovakav naziv odreda mogao da bude na bilo kakav način deo neke policijske jedinice Srbije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja odgovorno tvrdim da nije. I u svemu ostajem pri svojoj tvrdnji od ranije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam u odgovoru, dok tražite pitanje, vrlo odgovorno rekao da su moja saznanja iz avgusta, septembra 1995. godine bila da ta jedinica pripada vojsci Republike Srpske Krajine. Nisam, naravno, video na prethodnom snimku ovu tablicu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidite li gore, gore gde piše "Odred", a dole piše "Boca" ispod škorpije.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Da, to sada vidim.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. To smo videli i samo da čujemo šta ima na 1:47, šta se čuje tamo?

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ste jasno čuli na srpskom jeziku, doduše koji zanosi na jezik koji se ne govori u Srbiji, ali meni su bitne reči, da li ste čuli da kaže "neka neko kaže, to su ti i ti, zarobljeni tu i tu"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to sam čuo, ali nisam čuo ni jedan geografski pojam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači "neka neko kaže to

su ti i ti, zarobljeni tu i tu”.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete da pretpostavite ili, evo, ja ću vas pitati da li znate da nigde na traci nema ni ko su nigde su zarobljeni, samo se kaže “neka neko kaže to su ti i ti, zarobljeni tu i tu” ...

TUŽILAC NAJS: Sugestivna pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, deo vašeg pitanja bio je sugestivn.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja zaista moram da primetim da je optuženi rešio da uopšte ne sluša uputstva i odluke Suda. I ja pozivam Pretresno veće da svakako ima na umu da ukoliko on zaista ne želi da poštuje odluke Suda, da ovde postoji dodeljeni advokat koji može da preuzme da ispituje od njega.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, jasno je da vi ne slušate upozorenja Pretresnog veća. Vi nastavljate da postavljate sugestivna pitanja. Ja ću da zamolim gospođicu Higinis da bude spremna da nastavi ovo dodatno ispitivanje. Ne želim da ona sada preuzme, ali mora da bude spremna da nastavi ukoliko nastavite da ispitujuete na takav način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Robinson. Generale, da li ste mogli da zaključite iz onoga šta je govorio gospodin Najs gde se odigrao ovaj zločin koji je snimljen, ubistvo tih šest mladića?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ako se dobro sećam, po tvrdnji Tužilaštva, taj zločin se dogodio u okolini Trnova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas stavite na grafoskop, ovo je karta sa *Microsoft*, sa *Microsoft* geografske karte, "*Auto routh express*", evropske gde se vidi put između Srebrenice i Trnova, a ovde na ovom posebnom isečku piše da je razdaljina 159,4 kilometra. Evo, pogledajte to. Srebrenica je na početku ovog zelenog, je l' vidite gde piše "Srebrenica"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Vidim, vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' vidite dole, na kraju puta gde piše Trново?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj put je u to vreme morao biti kraći, jer kroz Sarajevo se nije moglo proći, jer su morali da idu ispod Sarajeva, ali 154 kilometra je ta daljina. Da li to može biti sporno?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je daljina, po mom sećanju i proceni, dobra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to piše na ovom kompjuterskom isečku, "Srebrenica – Trново", deo Srebrenica i Trново, "159,4 kilometra". Mislim da nema potrebe da stavljam na grafoskop, to svako može da nađe na ovom *Microsoft* programu koji se vidi. E sad, generale, ne treba nam više ta, ta slika karte i udaljenosti. Da li je na osnovu onoga šta ste videli, generale, šta je na prikazanom snimku, nesumnjiv zločin?

SUDIJA ROBINSON: Da li je šta zločin?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Streljanje. Da li je nesumnjivo to zločin?

SUDIJA ROBINSON: Ne, to nije pitanje za ovog svedoka, ne za ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, da li ste na snimku videli nešto što ukazuje na vreme izvršenja zločina?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se, mislim da nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se na snimku moglo videti ili zaključiti nešto šta ukazuje ko su i odakle su žrtve, osim onoga što se čuje ton da neko treba da kaže gde su zarobljeni i ko su?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nisam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se na snimku vidi nešto što ukazuje na to gde su ti mladići streljani? Na kom mestu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ništa nisam sa snimka mogao da prepoznam, ništa mi nije bilo poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se na snimku vidi nešto šta ukazuje na to da su počinioci zločina, kako gospodin Najs tvrdi, pripadnici MUP-a Srbije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ništa na snimku nisam mogao videti šta bi potvrdilo tu tezu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodin Najs je imao ovde svedoka Dejana Anastasijevića, a dao je u prezentaciji ovog svog dela predmeta, članak iz "Vremena" od 25. decembra 2003. godine ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, samo trenutak, molim vas. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u listu "Vreme" Dejan Anastasijević je, to je "Vreme" broj 677, naveo da je komandant "Škorpiona", Slobodan Medić-Boca, na suđenju koje se u Srbiji vodi protiv njegovih saboraca zbog zločina koji su 1999. godine izvršili u Podujevu, samo da vidim, evo kako opisao nastanak, citiram sada iz "Vremena", to je članak "Ubod škorpiona", njega svi imaju, "Slobodan Medić-Boca, komandant Škorpiona, govorio je na suđenju o istoriji svoje jedinice, mada se dve njegove izjave na tu temu donekle razlikuju. 28.marta izjavio je: 'Jedinica 'Škorpioni' formirana

je još 1991. godine u sastavu Vojske Jugoslavije’,” u zagradi ovde piše “(sic)”. Da li je 1991. godine postojala Vojska Jugoslavije ili je postojala Jugoslovenska narodna armija?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: 1991. godine postojala je Jugoslovenska narodna armija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A onda dalje u članku stoji u “Vremenu”: “Nekoliko meseci kasnije, 5. decembra, komandant Boca je na isto pitanje dao sledeći odgovor: ‘Jedinica ‘Škorpi-ona’ osnovana je maja meseca 1992. godine i to kao obezbeđenje ‘Naftne industrije Krajine’ i u tom svojstvu ostala od 1992. godine do 1996. godine.’.” Da li to vreme od 1992. godine do 1996. godine pokriva ovaj period koji je gospodin Najs ovde naveo kao vreme streljanja ovih mladića?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da pokriva, reč je bila o 1995. godini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li ste uopšte mogli sa snimka da utvrdite kad se dogodilo to streljanje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Sa snimka, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ali rekao sam ono šta je tužilac rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ste, gospodine Stevanović, u jednom trenutku, ja sam to zabeležio, kad vas je pitao gospodin Najs rekli, ne dovodite u pitanje da su bili u Srebrenici. Da li to znači da ne dovodite u pitanje da su oni bili u Srebrenici ili da ne dovodite u pitanje ono šta je tužilac prikazao?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se da sam tako rekao. Prosto, možda sam rekao da nemam razloga da sumnjam u to da su ta lica sa snimka bila u Srebrenici, ali u ovom trenutku ne mogu da kažem i da odgovorim konkretno na pitanje, jer mi nije sasvim jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li imate ijedan podatak o tome da su bili u Srebrenici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Sem onoga šta sam čuo od tužioca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Citiram ovaj članak, znači ovaj isti pasus Dejana Anastasijevića koji kaže da su osnovani maja meseca 1992. godine i da su u tom svojstvu bili od 1992. godine do 1996. godine. I sledeća rečenica tu glasi: "Nakon toga," to znači nakon 1996. godine, "pošto sam ja tražio da moja jedinica bude u sastavu MUP-a Srbije, 'Škorpioni' su ušli u rezervni sastav Specijalne antiterorističke jedinice MUP-a Srbije". Dakle, da li se ovde, u članku Dejana Anastasijevića i sa suđenja u Beogradu, vidi da njihov neki status tih ...

SUDIJA ROBINSON: Prekinite, gospodine Miloševiću i preformulišite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kada se prema ovome šta piše u članku u "Vremenu", kad se kaže da su bili i ostali u tom svojstvu "Naftne industrije Krajine" od 1992. godine do 1996. godine, pa se onda kaže "nakon toga su ušli u rezervni sastav", kada se može najranije računati neko vreme kad su oni mogli ući u rezervni sastav MUP-a Srbije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, najranije vreme, a to se, ako se dobro sećam, uklapa u ona dva dokumenta koja je juče tužilac prezentirao, to vreme moglo je biti posle završetka rata u Republici Srpskoj Krajini i u Republici Srpskoj, a to znači posle plovine 1996. godine ili posle početka 1996. godine, najranije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pa dobro, a šta iz ovog

navoda koji sam vam pročitao možete da zaključite u pogledu toga čiji su pripadnici bili ti "Škorpioni"?

SVEDOK STEVANOVIC – ODGOVOR: Ja sam već jasno rekao da sam 1995. godine, u jesen, znao da ta jedinica pripada ili vojsci ili policiji Republike Srpske Krajine. Prema tome, sva moja saznanja, a i ovo šta ste sada citirali, govore o tome šta sam već rekao. Dakle, ta jedinica pripadala je, sada se očigledno vidi po ovoj tablici, vojsci Republike Srpske Krajine do završetka rata, odnosno do 1996. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ću vam citirati transkript sa saslušanja svedoka Milana Milanovića koji je svedočio za stranu gospodina Najsa, ispitivala je gospođa Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff) i samo ću kratko citirati sa strane transkripta 27431. Dakle "Q" to je "question": "Samo još nekoliko poslednjih pitanja u vezi sa 'Škorpionima'. Vi ste za 'Škorpione' rekli da su bili poslani u bihaćki kraj. Kad su bili u tom kraju, kome su oni tada bili potčinjeni? Odgovor: Bili su potčinjeni komandi Republike Srpske Krajine". Sledeći citat je na strani transkripta 27432, takođe gospođa Uerc-Reclaf pita: "Takođe ste spomenuli da su 'Škorpioni' bili u Trnovu, u Bosni, 1995. godine". Preskočiću nekoliko redova i onda pitanje: "Dok su 'Škorpioni' bili u Trnovu, kome su oni tada bili potčinjeni? Odgovor: MUP-u Republike Srpske". I onda ima dalje: "Rekli ste da su 'Škorpioni' bili razmešteni i na Kosovu, pogotovo prvi put kad ste delimično išli sa njima. Da li je u to vreme u Srbiji bila u toku mobilizacija? Odgovor: Da. 'Škorpioni' su otišli na Kosovo sedam ili osam dana nakon bombardovanja NATO. A prvog dana bombardovanja u Saveznoj Republici Jugoslavije proglašeno je ratno stanje, što znači da je proglašena i trajala i mobilizacija". Pitanje onda ide: "Zašto je Medić pozvao vas, zašto nije bio mobilisan od strane Vojske Jugoslavije? Odgovor: Medić me je pozvao zato što nije želeo da on i njegovi momci, momci koje je znao još iz Slavonije, idu pod komandu Vojske Jugoslavije. On je želeo da mi budemo i tamo idemo kao deo MUP-a Srbije". A onda na strani 27495 kaže se: "Da li je se on odande vratio nakon naređenja generala Đorđevića? Da li je

on tražio da se vrati? Odgovor: Da, vratio se, ali tamo je ostao do kraja bombardovanja". Dakle, šta se iz ovih navoda može zaključiti u pogledu tvrdnje da su "Škorpioni" 1995. godine bili pripadnici MUP-a Srbije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa iz ovog citiranog teksta očigledno je isto ono šta sam već rekao, da "Škorpioni" tokom 1995. godine nisu pripadali MUP-u Srbije. Nije čak ni logično da pripadaju. Ako su nesporno pripadali vojsci Republike Srpske Krajine, a odlazili su na teritoriju Republike Srpske, potpuno je nelogično zašto bi uopšte menjali pripadnost pre nego odu tamo. Tamo su normalno mogli da odu po odluci svoje komande i da se potčine tamošnjoj komandi. Ne znam zašto bi MUP Srbije uopšte trebao da posreduje u tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi šta iz ovih navoda koje sam vam citirao možete da zaključite u pogledu toga čiji su pripadnici i pod čijom komandom bili u navedeno vreme?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, to nigde ne vodi. Mi imamo pred sobom iskaze i mi ćemo da donesemo odluku o tim pitanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, na filmu smo sad pokazali i oznake vozila i ono šta se vidi, šta se može videti vizuelno. Da li se ono šta se vidi na filmu poklapa sa navodima Milanovića i samog Medića koje sam citirao, o njihovoj pripadnosti i tako dalje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam shvatio da se poklapa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li su, dakle, u vreme zločina sa snimka koji je gospodin Najš pustio, pripadnici te jedinice pripadali MUP-u Srbije?

TUŽILAC NAJS: Ovde se iznose zaključci.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nama to nije od pomoći.

Mi te dokaze imamo. Radi se o utvrđivanju činjeničnog stanja, a to treba da uradi Pretresno veće na osnovu dokaza.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, da ne bi bilo nikave sumnje. Sva pitanja koja sada pokreće optuženi, a koja su uglavnom pitanja detalja na filmu, naravno da Tužilaštvo zna za to i mi ćemo to da damo uz spis kada za to dođe vreme. Ja i sada mogu da odgovorim na to, ako želite, međutim, ovde uopšte nije od pomoći da dobijamo parcijalne odgovore na delove filma kad se govori o tome šta su radile vlasti u Republici Spskoj. To je sasvim druga stvar. Ova pitanja uopšte nisu od pomoći.

SUDIJA ROBINSON: Sledeće pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson i ono šta se vidi na filmu u pogledu oznaka i ono šta je Milanović ovde svedočio u ispitivanju kod gospođe ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, isključio sam vam mikrofon. Postavite sledeće pitanje i izbegavajte iznošenje komentara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, Medić tvrdi, iz onoga šta sam vam citirao, da su pripadnici jedinice tražili da uđu u sastav rezerve policije Srbije posle 1996. godine. Da li vam je poznat slučaj ili ima logike da neko ko je već u sastavu traži da uđe u sastav?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Logično mi je da traži, ali ako bi se prihvatila pretpostavka da je već u sastavu MUP-a, onda, naravno da taj ponovno zahtev ne bi bio logičan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li se u rezervni sastav MUP-a ulazi pojedinačno ili kolektivno?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To sam jasno rekao. Jedno poglavlje Zakona o unutrašnjim poslovima definiše i uređuje postupak prijema lica u rezervni sastav policije. Dakle, u skladu sa tim odredbama u rezervni sastav MUP-a mogu se primati pojedinci kao vojni obveznici, nikako jedinica. Naravno da je Medić mogao da

podnese svakakav zahtev, pa i takav da se primi jedinica, ali u skladu sa zakonom jedinica se ne bi nikako mogla primiti. A očigledno i nije, jer su ljudi ušli u rezervni sastav već postojeće jedinice. Dakle, oni, od juče je nesporno, po dokazima koje smo videli, da su oni tamo bili, ali je takođe nesporno da su bili u sastavu već postojeće jedinice MUP-a koja se zove Specijalna antiteroristička jedinica. Dakle, oni su regrutovani i raspoređeni u formacijsku strukturu postojeće jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koja je to bila postojeća jedinica?
SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Specijalna antiteroristička jedinica Resora javne bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a recite, ustanovili smo, znači, recite sad šta znači biti u rezervnom sastavu MUP-a?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Rezervni sastav, to je praktično raspored po osnovu vojne obaveze, u skladu sa Zakonom o vojnoj obavezi. Dakle, neko je raspoređen ili u rezervni sastav vojske ili u rezervni sastav MUP-a ili u Civilnu zaštitu ili je neraspoređen. Govorim, naravno, o vojnim obveznicima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad je reč o vojnim obveznicima, da li je svako vojno sposobno lice, da se ispravim, da li je svaki vojno sposoban muškarac u Srbiji u nekom rezervnom sastavu, bilo vojske, bilo policije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Najveći broj vojnih obveznika je u nekom ili nečijem rezervnom sastavu. Postoje izuzeci kada se može kazati da je neko neraspoređen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste, prateći ovaj proces, imali prilike da gledate svedočenje generala Vasiljevića?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću samo pročitati jedan kratak deo iz njegovog svedočenja sa stranice 16003. "Pitanje: Da li je i sam optuženi na neki pozitivan način konkretno doprineo načinu

na koji je trebalo razrešiti problem kriminalaca, odnosno, dobrovoljaca? Odgovor: Osim onoga šta sam već rekao, da je trebalo rešiti drastične slučajeve, da je tog Bocu trebalo predati pravosudnim organima" i tako dalje, a pre toga, pošto je pominjan na tom sastanku, pošto Vasiljević kaže da je već pomenuo u kom smislu sam se ja na to osvrtao, na stranici 1601 njegovog svedočenja, on kaže kako sam ja rekao da nije bilo razloga da se zaštite. Ja sam rekao drukčije, ja sam rekao nema razloga nikome da se gleda kroz prste, ali je to prevedeno "da se zaštite" i drugo, rekao je "da takvi drastični slučajevi, kao što su pomenuti, moraju da se hitno sankcionišu i da se s njema mora hitno baviti i takozvani 'veliki Srbi' koji deluju na taj način i čine zločine nanose veliku štetu svemu u Jugoslaviji" i tako dalje i tako dalje. Prema tome, da li vam je poznato da se to odnosilo na sastanak kod mene na kome je Vasiljević koji je ovde inače svedočio protiv mene, govorio u vezi sa odnosom prema tome što se tada izveštavalo da su pojave na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Meni, naravno, nije poznat ovaj citat i ne sećam se tog sastanka, ali mogu da kažem važnu tezu. Ovakav opis odgovora, potpuno se uklapa u onu tezu koju smo videli dva, tri puta u mojoj beležnici, "nema privatnih ratova".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da su neki od pripadnika te grupe 1999. godine, kad su bili se prijavili kao dobrovoljci u MUP, izvršili neki zločin?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Meni nije poznato, ne sećam se datuma kada su primljeni, a to, očigledno, stoji na dokumentima koje smo videli juče. A zločin koji su izvršili pripadnici te grupe nalazi se u dokumentima ovde i opisao sam ga nekoliko puta, dakle reč je o zločinu u Podujevu u kojem su neki pripadnici rezervnog sastava te jedinice ubili, ako se dobro sećam, 17 ili 19 civila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad mi recite, generale, da li su ta lica uhapšena i protiv njih proveden krivični postupak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Takođe sam rekao da su

urgentno, cela grupa, odmah po tom događaju vraćena je sa Kosova, postupak istražni je takođe bio hitan, vrlo brzo delo je rasvetljeno, krivična prijava je podneta, a nakom izvesnog vremena, najmanje jedan izvršilac tog dela je bio uhapšen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se ta krivična prijava nalazu u vašem tabulatoru, u vezi s vašim ispitivanjem ovde, u tabulatoru 152?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nalazi se ovde, ali samo da je pronađem. Da li treba da je pronađem?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa samo mi recite po krivičnoj prijavi šta možete da zaključite o pripadnosti ovih lica jedinicama MUP-a 1999. godine.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam siguran da tu jasno stoji da je reč o pripadnicima rezervnog sastava Specijalne antiterorističke jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne bismo onda dalje na tome gubili vreme ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, evo, vidi se jasno, Cvijetan Saša i Demirović Dejan sa još nekoliko "NN" izvršilaca kao pripadnici rezervnog sastava jedinice SAJ. To jasno piše na prvoj strani krivične prijave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama poznato da li su ova lica, pre nego što je počeo rat, u bilo kakvoj formi bili angažovana, čak i u rezervnom sastavu MUP-a Srbije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ta činjenica mi apsolutno nije poznata. Odnosno ne znam ništa o tome. Siguran sam da nisu, ukoliko su pripadali jedinici "Škorpioni" iz Istočne Slavonije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad, pogledajte ovaj dokument koji je juče gospodin Najs izneo. To je pismo upućeno načelniku Resora javne bezbednosti, generalu Đorđeviću, gde piše:

“Izveštaj o angažovanju rezervnog sastava za potrebe Specijalne antiterorističke jedinice”.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da li mogu da dobijem taj dokument, ako treba nešto da gledam u njemu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja se nadam da ste ga juče dobili.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali mi je uzet.

SUDIJA ROBINSON: Koji je to broj?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam broj, juče je gospodin Najs izneo taj dokument. To je pismo koje je upućeno od strane komandanta Specijalne antiterorističke jedinice generalu Đorđeviću.

TUŽILAC NAJS: Ni jedan od tih dokumenata nije obeležen u ovom trenutku, jer je naš stav u vezi sa uvođenjem dokumenata takav.

SUDIJA KVON: Daću vam ja svoju verziju na BHS. Da li je to pismo pukovnika Trajkovića?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Taj dokument kao dokument sam dobio.

prevodioci: Mikrofon molim, za gospodina Miloševića

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam imao utisak da je uključen mikrofon. Dakle, pukovnik Trajković je bio komandant Specijalne antiterorističke jedinice, je li tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovde na početku, gde piše “predmet”?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše, šta je predmet?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: “Izveštaj o angažovanju rezervnog sastava za potrebe SAJ”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle to je izveštaj o angažovanju rezervnog sastava za potrebe Specijalne antiterorističke jedinice?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li u drugom pasusu kaže da je bila potreba da se Specijalna antiteroristička jedinica pojača određenim brojem rezervista? Da li to piše?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Piše tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda se u trećem pasusu kaže, ili možete vi da pročitate prvu rečenicu, evo mogu i ja da je pročitam: “Uz saglasnost načelnika Resora javne bezbednosti i Štaba MUP-a u Prištini, angažovano je 128 pripadnika rezervnog sastava koji su stavljeni na spisak rezervnog sastava Specijalne antiterorističke jedinice”.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovde uopšte pominje bilo kakva jedinica “Škorpioni”, u ovom pismu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne pominje se naziv te jedinice. U nastavku se pominje samo Medić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je te doveo. E sada, molim vas, da li je Specijalna antiteroristička jedinica celovita jedinica?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ona je samostalna jedinica u okviru Resora javne bezbednosti i, naravno, celovita, sa zaokruženom formacijom i strukturom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li možete sada, na osnovu ovoga što ovde piše, kaže: “Angažovano 128 pripadnika rezervnog sastava, sa spiska rezervnog sastava Specijalne antiteroris-

tičke jedinice". Da li su ti rezervisti angažovani pojedinačno ili kao jedinica?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jasno je da su angažovani pojedinačno. Čak i u ovom tekstu nisam našao deo koji bi drugačije opisao to angažovanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako onda objašnjavate da se u ovom drugom aktu koji je napravljen 2002. godine ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Molio bih i taj akt, ako treba da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je u paru, juče je dao gospodin Najš oba, oba dokumenta. Ovo je iz vremena kad su se stvari dogodile, znači gde se vidi da su angažovani pojedinačno u rezervni sastav, što ste vi sad ustanovili. Kako objašnjavate vi ovaj akt od 2002. godine gde se pominje jedinica "Škorpioni"?

SUDIJA KVON: Da li je to 2002. godina ili 2001. godina?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 2002. godina, 11. mart 2002. godine.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja bih voleo, takođe, da vidim dokument, ako je moguće. Nema ga, zasada.

SUDIJA ROBINSON: Da. Da.

TUŽILAC NAJS: Radna verzija prevoda je takva da na njoj nema datum 11. mart 2002. godine i tek kasnije u tekstu se pojavljuje jedan drugi datum iz 2001. godine. Ako pogledate original, videćete datum.

SUDIJA KVON: Da, da, našao sam to.

SUDIJA ROBINSON: To je onaj na kome se pojavljuje datum 11. jul.

SUDIJA KVON: To je izveštaj istražnog sudije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam ovde akt 11. mart 2002. godine, možda je ovo nedovoljno dobra kopija, pa bi trebalo da bude 11. avgust, ali svejedno.

TUŽILAC NAJS: Ne, to je isti dokument. Jasno je da na originalnom dokumentu stoji naslov 11. mart, ali to je ispušteno u prevodu, jer je rađen na brzinu, a 17. mart je izgleda datum nečeg drugog ili se u njemu pominje neko pismo od 17. marta ili neko naređenje od 17. marta. U svakom slučaju, u radnoj verziji se koristi reč "*connection*" (veza), u vezi sa nečim od 17. marta. U svakom slučaju u originalnom dokumentu je datum 11. mart 2002. godine, a sada je optuženi odreagovao na neki raniji dokument od 17. jula 2001. godine čija se konačna verzija još uvek čeka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izgleda da je neko pomenuo juli, pa sam zato regovao da kod mene piše mart, a ne znam taj dokument, jer ga nisam dobio. Moje pitanje za vas, generale, u vezi sa ovim, pošto smo prethodno prešli preko ovog pisma koje je ovaj komandant Specijalne antiterorističke jedinice uputio generalu Đorđeviću, gde se govori o angažovanju rezervista, moje pitanje za vas glasi: pošto je ovo, ovaj dokument je, kaže da je Uprava za borbu protiv organizovanog kriminala postupila po vašem zahtevu za prikupljanje potrebnih obaveštenja, znači ovo je prikupljanje potrebnih obaveštenja kao deo vođenja istrage, je li tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, ovde piše: "Okrivljeni Cvjetan Saša i Demirović Dejan su tokom marta 1999. godine bili pripadnici jedinice 'Škorpioni'." Meni, ja bih želeo da vi razjasnite tu kontradiktornost koja stoji, jer ovde u pismu komandanta piše da je 128 pripadnika rezervnog sastava koje je doveo Medić, uključeno, kako ste vi objasnili, u Specijalnu antiterorističku jedinicu, a ovde piše da su bili pripadnici 1999. godine jedinice "Škorpioni".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam se u odgovoru na jučerašnja pitanja težišno bavio činjenicom da li su ljudi koji su bili u rezervnom sastavu pripadali toj jedinici iz prethodnog perioda i da li su zaista bili na Kosovu i sa tim sam se, naravno, složio kada sam video ove dokumente koje ranije nisam video. Sada malo fokusiram pažnju na ovo šta ste mi rekli. I, zaista, ovakva tvrdnja jednostavno nije tačna, ne može biti tačna i ne bi bila u skladu sa zakonom. Iz više razloga. Nekoliko njih smo objasnili kada sam govorio o zakonskoj proceduri prijema u rezervni sastav. A to šta sam govorio, potvrđuje ovaj prethodni akt. A činjenica je ključna, dakle, da nije formirana druga jedinica. Druga jedinica ili nova jedinica u okviru ministarstva može se formirati samo izmenom Pravilnika o organizaciji, a rezervni sastav se uključuje u postojeće mirnodopske jedinice, dakle, u njihovu strukturu što je ovde učinjeno. I treća činjenica, ni jedna jedinica u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova nikada zvanično ne nosi nikakav zvaničan naziv, pod navodnicima. To jednostavno nije moguće. Dakle, ovde ne mogu da kažem šta je činjenica ili argument na osnovu koga je ovako formulisan ovaj stav.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali koliko sam shvatio, navodi koji su sadržani u pismu pukovnika Trajkovića su nešto šta se uklapa u ono šta vi znate o celoj toj stvari.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada, generale, grupa rezervista Specijalne antiterorističke jedinice je došla kao što je ovde navedeno. Nekolicina njih je izvršila zločin i oni su uhapšeni, dotle smo došli, je li tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je na taj način se postupilo po zakonu ili je na neki način se nastojalo da se taj zločin zataška?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno se nije nastojalo da se zataška. Svaka krivična prijava i svaka istraga je javna. Hapšenje je takođe javno. Sve šta je urađeno, urađeno je po zakonu i javno,

uključujući ono što sam više puta ponovio, istovremeni hitni povratak grupe tih ljudi za koje se sumnjalo da su učesnici u tome. Ne znam, naravno, kolika je ta grupa, ali ona za koju se sumnjalo, je hitno vraćena sa Kosova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali daljom istragom utvrđeno je, pretpostavljam, ko je izvršio zločin i on je uhapšen.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. E sada, generale, gospodine Robinson, da li bismo mi mogli da dobijemo neku informaciju o tome kad je sniman ovaj snimak koji je emitovao gospodin Najs, gde je snimljen, ko ga je snimio, kad je gospodin Najs došao u posed tog snimka ili da li može da se prezentira ijedna činjenica koja taj snimak, videli ste kartu gde je Trnovo, gde je Srebrenica, može da dovede u vezu sa Srebrenicom, jer ja bih želeo da u vezi s tim pitam svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodin Najs.

TUŽILAC NAJS: Ja nemam nikakvih problema da dam neke informacije, mada će detaljne informacije da dođu u obliku izjave svedoka. Ta će izjava verovatno na početku da bude poverljivog karaktera. Taj svedok će, naravno, da bude zaštićena osoba. Kad je reč o izvoru trake, ne, ja nemam nikakvu nameru da razotkrijem bilo kakve informacije o tome u ovom trenutku. Kad je reč o identifikaciji trake, to će da uradi svedok koji je bio prisutan, koji je snimio deo, veliki deo kompletnog video snimka i koji je sticajem okolnosti video kameru predao osobi koja je snimila poslednji deo video snimka. Ta osoba govoriće o kontinuitetu trake i o činjenici da su na traci snimljena ubistva ljudi koji su u grupama dovođeni iz Srebrenice, dovođeni na ubijanje. To su informacije koje ja sada imam, ako to optuženi želi da zna, to je sve. Kad je reč o lokaciji, mi radimo na osnovu pretpostavke da je to ono Trnovo koje smo videli na karti. I mislim da je to tačno. U svakom slučaju, lokacija se može ustanoviti ekshumaci-

jom. Ja sada pokušavam da dođem do tačnih koordinata. Proces ekshumacije je način na koji ćemo te mladiće moći da identifikujemo imenom. Barem neke od njih. Dakle, ukratko rečeno, to je ono šta ja u ovom trenutku mogu da odgovorim na ono šta je pokrenuo optuženi.

SUDIJA ROBINSON: A kada ćemo da dobijemo izjavu svedoka?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, situacija u izvesnoj meri zavisi i od toga da li će u ovom trenutku već video traka da bude uvršćena u spis kao dokazni predmet ili ne. Ako ne bude, onda ću ja morati da postavim poseban zahtev da se ona uvrsti u spis i onda će to doći onda kad budemo postavili naš opšti zahtev za dodavanje novih dokaza u spis. Mi to sada pripremamo. Vi sigurno znate, pošto ste videli dokumente koje smo pripremili u vezi sa prisustvom trupa, odnosno grupa zabeleženih u dokumentima kao MUP ili "Škorpi- oni", u nekim dokumentima i jedno i drugo, kad govorimo o prisustvu tih ljudi na tim mestima u to vreme, to su takođe dokumenti za koje ću ja da zatražim da se uvrste u spis. I želeo bih da se onda svim tim bavimo kao celinom. Verovatno se sećate da sam pomenuo to da ćemo da postavimo zahtev za ponovo izvođenje dokaza Tužilaštva. Ja sam tada, čini mi se, rekao i to da moramo prvo da osiguramo sve mere zaštite za neke svedoke, a tek onda možemo te naše pripreme da dovršimo i da postavimo formalan zahtev. Ali, samo trenutak, da pogledam pitanje optuženog. Mislim da možda mogu da dam još neke informacije. Kad je reč o vezi sa Srebrenicom, mislim da ćete takođe da dobijete materijale od porodice jednog ili više ubijenih kojima će ta osoba da se poveže sa Srebrenicom i da identifikuje ekshumirani leš. Mislim da komisija koja se bavi ekshumacijama i koja je preuzela lokalitet nakon što je utvrđeno da se na njemu nalaze leševi, mislim da je ta komisija potvrdila da je taj lokalitet Trnovu, u blizini Sarajeva, gde su ljudi dovoženi kamionima. Naime, ubijanje tih ljudi bio je jedan ogroman posao. Ne možete tek nekoga da ubijete i na licu mesta da ga zakopate. Zato su oni odvoženi iz Srebrenice na udaljene lokacije.

SUDIJA ROBINSON: 150 kolimetara?

TUŽILAC NAJS: Da, na kamionima i to u stanju u kome smo ih videli. Mislim da se optuženi nije bavio tim detaljima, ali jedan od vojnika koji je kleknuo pored jednog od mladića se njemu ruga.

SUDIJA ROBINSON: Ukoliko ne dodate nikakve dodatne dokaze, da li video traka dokazuje ono šta vi želite da dokažete?

TUŽILAC NAJS: Možda ne samo po sebi, međutim, imamo takođe reakcije iz Srbije, imamo neka priznanja iz Srbije, vredne informacije.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, da li su žrtve identifikovane?

TUŽILAC NAJS: Mislim da je situacija sledeća: dve žrtve bile su identifikovane i pre nego što je video traka ovde pokazana. Kao što znate, mi smo ovde pokazali tek inserte, a traka je u celini pokazana u Srbiji. Posledica toga što je traka pokazana u Srbiji, čini mi se, da je najmanje jedna dodatna osoba identifikovana od strane njegove rodbine.

SUDIJA BONOMI: Jedno pitanje koje je identifikovao gospodin Milošević je veza sa Srebrenicom i on sada vas pita na osnovu čega uspostavljate tu vezu, kako bi on ovom svedoku mogao da postavi relevantna pitanja.

TUŽILAC NAJS: Ta će veza da bude uspostavljena na dva načina. Prvo, svedok koji će o tome direktno da govori i drugo, indirektno, identifikacijom ljudi koji se vide na snimku i vidi se kako ih ubijaju. Tu su, naravno i drugi dokazi koji se odnose na Srebrenicu.

SUDIJA ROBINSON: Naravno, zavisi od toga da li ćete da dobijete dozvolu da te dokaze uvrstite u spis.

TUŽILAC NAJS: Naravno, u pravu ste, to sve zavisi od toga, ali ovo je očigledno jedno veoma važno pitanje, nešto šta nam ranije nije bilo dostupno i zato ćemo da podnesemo zahtev za to dodatno uvrštenje. Ja jesam, naravno, razmišljao o pitanju da li bi se sama vido traka mogla uvrstiti jednostavno, bez ikakvih dodatnih potkrepljujućih stvari, međutim, postoje neki detalji koji, između ostalog i detalji koje je spomenuo optuženi, koji takvu svar otežavaju. Na primer, registarske tablice. Mi smo već o tome govorili, već smo o tome izvodili dokaze. Štaviše, to smo i objasnili. Bilo je dokaza o tome da su menjane oznake kad su prelažene granice, ali, dakle, zbog toga ćemo morati da damo još neke dokaze o toj traci, kad za to dođe vreme. I na odgovarajući način. Samo trenutak da pogledam pitanje optuženog još jednom. Da, to je verovatno sve šta ja u ovom trenutku mogu da kažem. Isto tako, mi znamo da Pretresno veće želi da naši podnesci koji se budu ticali replike ili ponovnog izvođenja dokaza dođu u okviru jednog dokumenta, jer na taj način će to da bude praktičnije i za Pretresno veće i za optuženog i za dodeljenog advokata. Dakle, mi sada zaista radimo na tome da to dovršimo što je moguće ranije.

ADVOKAT HIGINS: Časni Sude, problem u vezi sa video trakom je identifikovao još gospodin Kej (Kay), a to je da nisu izneti nikakvi osnovi. Ja sada ne želim detaljno da govorim o tome, ali pitanja ko su žrtve, ko su počinio, gde se to tačno dogodilo, kad se to tačno dogodilo su pitanja na koja smo samo čuli tvrdnje gospodina Najsa. Za sada ne postoje nikakvi dokazi pred Pretresnim većem o tome. Kad je reč o zahtevu gospodina Miloševića, ja tvrdim da on ima pravo da zna koje materijale Tužilaštvo ima u svojim rukama. On ima pravo da te materijale dobije i to odmah ili što je moguće ranije. Ukoliko Tužilaštvo ima neku izjavu svedoka, onda oni tu izjavu moraju da predaju optuženom.

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Vi kažete ako oni imaju izjave svedoka, treba da se predaju gospodinu Miloševiću?

ADVOKAT HIGINS: Da, to svakako treba predati gospodinu Miloševiću zajedno sa svim drugim materijalom koji uspostavlja osnove za tu traku i sve materijale na koje će kasnije Tužilaštvo da se oslanja, u pokušaju da taj materijal uđe u spis.

SUDIJA ROBINSON: A ako oni ne budu to želeli da uvrste u spis?

ADVOKAT HIGINS: Još uvek može da se kaže da uvek imamo pravo da znamo osnove na temelju kojih se iznose tvrdnje.

SUDIJA KVON: Ili 66(B).

SUDIJA ROBINSON: Znači on ima obavezu obelodanjivanja?

ADVOKAT HIGINS: Samo trenutak da pogledam Pravilnik (Rules of Procedure and Evidence) koji nemam u ovom trenutku pred sobom. Evo, ako vidite 66(B) pred vama, tu stoji: "i materijali koji su bitni za pripremu Odbrane ili Tužilac namerava da ih koristi kao dokaze na suđenju". I gospodin Kej je već pokrenuo pitanje toga da ti dokazi nisu obelodanjeni pre prikazivanja video trake. Ključna reč ovde je "bitni", "bitni za pripremu Odbrane". Ne toliko ovaj drugi deo da ih tužilac namerava koristiti kao dokaze na suđenju.

SUDIJA ROBINSON: Znači čak i ukoliko njegov zahtev za uvršćenje ove trake u spis bude odbijen, bilo putem ponovnog izvođenja dokaza ili u replici, vi još i dalje tvrdite da on ima obavezu po Pravilu 66(B).

ADVOKAT HIGINS: Da, zato što to može da bude bitno za pripremu Odbrane. Na taj način zapravo gospodin Milošević može da odgovori na ono šta je Tužilaštvo pokrenulo na taj način. Veoma je teško odgovoriti na te tvrdnje ako ne znate odakle taj materijal dolazi i šta taj materijal, u stvari, jeste.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, imate li nešto da kažete o Pravilu 66(B)?

prevodioci: Tužilaštvo nije uključilo mikrofon.

TUŽILAC NAJS: Ništa posebno. Sugestija da ako optuženi postavi zahtev da ima pravo da dobije bilo šta bitno za pripremu njegove odbrane znači da mi moramo da procenimo da li je to bitno za pripremu njegove odbrane.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, molim vas, pa to je samo po sebi jasno.

TUŽILAC NAJS: Dobro, ali to se može i zaobići na jedan način. U svakom slučaju mislim da smo se sada našli u trenutku ili blizu trenutka kada nacrte izjava svedoka možemo da predamo. Međutim za to će da budu potrebne zaštitne mere Suda.

SUDIJA ROBINSON: Ali to je nešto sasvim drugo. Mi smo zauzeli stav da je gospođica Higinс potpuno u pravu, da su njeni argumenti ispravni, da postoji obaveza obelodanjivanja koja stoji na vama, zasnovana na 66(B), a koja se odnosi na traku.

TUŽILAC NAJS: Ali tek kad on podnese zahtev.

SUDIJA ROBINSON: Ali on jeste podneo zahtev.

TUŽILAC NAJS: Da, on je podneo zahtev. Dakle, u svakom slučaju treba imati na umu i usku svrhu zbog koje sam ja ponudio taj materijal, iako je možda ta svrha na neki način sada proširena reakcijama na drugim mestima. Časni Sude, ono šta ja mogu da uradim, mislim da to mogu da uradim veoma brzo je da proverim postoje li još neka nerešena pitanja, a mislim da ih nema, ali moram da proverim

postoje li nerešena pitanja koja bi mogla da spreče naše objavljivanje izjava u ovom trenutku, naravno, uz zaštitne mere koje ću da zatražim od Suda. Ne mogu to da uradim doslovce u ovom trenutku, ali to može da se uradi vrlo brzo. Imamo tu i druge materijale i zahvalan sam kolegi što mi je skrenuo pažnju na to, a to se odnosi na pitanja sudije Bonomija. Dakle, dve identifikacije izvršene su analizom DNK i taj materijal ćemo uskoro da imamo u rukama, iako ne znam da li ga već u ovom trenutku imamo u rukama. Jer, kao što sam rekao, jedna od izjava svedoka nalazi se tek u fazi izrade, odnosno nacрта u ovom trenutku, ali osim toga nemam nikakvih posebnih problema da udovoljim zahtevu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, uzimamo u obzir činjenicu da je optuženi ovaj materijal zatražio tek danas, ali očekujemo od vas, u stvari, mi tražimo od vas da Pretresno veće izvestite sledećeg radnog dana u ovom suđenju, a to je sledeća nedelja, sreda, u vezi s tim.

TUŽILAC NAJS: Ja ću da pokušam da požurim i da budem brži. Ukoliko ne bude nikakvih problema, ja ću ceo taj materijal da predam danas ili sutra.

ADVOKAT HIGINS: Samo još jedna kratka stvar. Kad je reč o identitetu onoga ko je dao izjavu, ako sam dobro shvatila, gospodin Najs će morati da zatraži zaštitne mere, jer ako on to ne zatraži, gospodin Milošević ima pravo da sazna identitet te osobe.

SUDIJA ROBINSON: Da, on je to najavio.

TUŽILAC NAJS: Kad je reč o veoma osetljivim svedocima Tužilaštva, situacija je prilikom dokaznog postupka Tužilaštva bila takva da je bio skraćen period tokom koga je trebalo da su svi podaci o svedoku budu predati optuženom, a pre tog skraćenog perioda, za neke kategorije svedoka optuženi nije imao pravo da zna sve njihove podatke. Mi se još nismo sreli sa tim proceduralnim problemom u toku dokaznog postupka Odbrane. Moramo time da se pozabavimo i da vidimo i da na to primenimo ista pravila. Ako to bude slučaj,

onda ja smatram da su pitanja sigurnosti koja se odnose na svedoke i potencijalne svedoke takva da traže njihovu zaštitu. U svakom slučaju, odmah ću time da se pozabavim.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja vam skrećem pažnju prvo na ono šta je maločas rekao gospodin Najs. I to možete da vidite u transkriptu, ja sam to dobro zapisao. On je rekao doslovce da će veza onoga šta je prikazao biti uspostavljena, dakle molim vas da imate u vidu, da li se uopšte može na takav način postupati? Na svim televizijama, svetskim i srpskim, vrti se kako su to snimci iz Srebrenice, a gospodin Najs sada kaže da će on tek uspostaviti vezu koja treba da pokaže da se radi o snimcima iz Srebrenice. Prema tome, to je jedna ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li je on uspostavio tu vezu ili ne je pitanje o kojem će da odlučuje Pretresno veće. Nas se ovde ne tiče percepcija javnosti o tome, jer mi ćemo na kraju da pregledamo sve dokaze pred nama i mi ćemo na kraju da dođemo do zaključka o tome kolika je vrednost te trake.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ali on je rekao, izražavajući se u budućem vremenu, da će vezu tek uspostaviti. Pretpostavljam da ako nešto tvrdi, pa on mora prvo da dokaže da postoji ta veza, pa da se onda može s tim da radi, a ne da ovde emituje snimak koji nema veze sa Srebrenicom i koji je, videli ste, 150 kilometara, 160 kilometara daleko od Srebrenice, a da onda obećava kako će on da utvrdi putem svedoka vezu između tog snimka i događaja u Srebrenici. A na snimku čak nemate ni kad je to ni gde je to napravljeno. Ja uopšte ne razumem takvo rukovanje s dokazima.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Milošević, to su pitanja o kojima mi odlučujemo. Još nismo doneli odluku o uvršćenju te trake kao

dokaznog predmeta. Imamo još tri ili četiri minuta.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ne znam šta je to tačno citirao optuženi od onoga šta sam ja rekao, ali sam sasvim jasno rekao da je materijal koji dokazuje tu vezu već u našim rukama.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, imate još tri ili četiri minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas, ja želim da mi se samo još jedna stvar razjasni. Maločas je gospodin Najs tvrdio da su zarobljenici iz Srebrenice voženi u Trnovo da bi tamo bili ubijani. Da li možete vašim posredstvom da mi date podatke kojima raspolaže gospodin Najs o tome kako su zarobljenici u okviru nekakve operacije voženi u Trnovo? Drugo, molim vas, gospodin Najs je tvrdio da su ljudi koji su izvršili ono streljanje, koje je nesumnjivo zločin, ljudi iz Srbije. Vi ste ovde videli, i u dokumentima i u izjavi ovog svedoka, da to nema veze sa Srbijom i da to nisu ljudi iz Srbije.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kao što sam rekao, to su sve pitanja o kojima će Pretresno veće da donese odluku na kraju i to na osnovu svih raspoloživih dokaza.

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se što prekidam, vidim koliko je sati, ali izgleda da je dosta neobično to da dodatno ispitivanje ovog svedoka neće danas da bude završeno. Ako je to tako, imam jednu malu administrativnu stvar koja se odnosi na sledećeg svedoka. Trebaće mi samo 30 sekundi, ali to svakako moram da uradim pre kritičnog trenutka koji nastupa u 13.43.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I ja isto tako, za još jedan zahtev, pošto ste vi gospodinu Najsu dali zadatak da do prvog sledećeg radnog dana dostavi neke informacije, ja bih želeo da dostavi i objašnjenje, pošto govorite i o tehničkim pitanjima ove za mene vrlo sumnjive trake, da se utvrdi šta se govori na delu filma gde je ton očigledno izbrisan.

Vi ste videli deo filma gde kažu "treba pročitati ko su i gde su zarobljeni", a onda je jedan deo tona izbrisan. Ja se nadam da gospodin Najs raspolaže tehnikom, pošto se čuje mumljanje kao kad se ovde skrembluje zaštićeni svedok, koja može da odgonetne šta se govori na tom delu filma. Imam pravo da znam to i zašto je to izbrisano i zašto je to skremblovano.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, optuženi kaže da je deo trake izbrisan.

TUŽILAC NAJS: On je dobio transkript i na engleskom i na BHS-u, taj transkript je potpuno isti kao onaj koji mi imamo i taj je transkript, koliko sam ja shvatio, potpun. Sećam se da sam već organizovao to da se transkribuje svaka reč, prema tome, on sada ima tačno ono šta imamo i mi.

SUDIJA ROBINSON: On kaže, dakle, da je sve emitovano.

TUŽILAC NAJS: Ne, nije sve emitovano.

SUDIJA ROBINSON: Mislite da kažete da ništa nije bilo izbrisano? Ništa nije izbrisano iz transkripta?

TUŽILAC NAJS: Ne, ništa nije izbrisano iz transkripta. Mi imamo kopiju video trake. Tu je kopiju identifikovao svedok, odnosno potencijalni svedok. Video traka je tu. Zvučni deo trake nije takav da bismo mi našim uređajima mogli nešto da poboljšamo.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, u redu, to je onda vaš odgovor gospodinu Miloševiću. U čemu se sastoji vaša administrativno pitanje?

TUŽILAC NAJS: Sledeći svedok je svedok za koga smo očekivali da će početi danas da svedoči. Ja sam za njega pripremio dve fascikle dokumenata. Svrha toga je da se poslužimo njima u *voir dire* da je do toga došlo, ali u svakom slučaju njihova će svrha da bude i za unakrsno ispitivanje. Ukoliko Pretresno veće to ranije pročita, moglo

bi nešto da se uštedi na vremenu. Ukoliko Pretresno veće želi da pročita ovaj materijal ranije, ja naravno mogu da ga dam i optuženom i gospođici Higans, ali taj materijal obuhvata i neke redigovane izjave svedoka, izjave svedoka koje smo iz bezbednosnih razloga morali da redigujemo. I kad bi optuženi dobio te materijale pre nego što svedok počne da svedoči, a to će da bude u sredu, ja se nadam da će to biti sredi, a ne četvrtak, ja bih onda molio da to bude pod uslovima da optuženi taj materijal dalje ne kopira, jer svi redigovani materijali su uvek veoma osetljivi i ljudi, ukoliko se potrude, mogu da iščepkaju identifikaciju koja je izbrisana. I zato me to jako brine. Dakle, ukoliko Pretresno veće želi da dobije te materijale unapred, da se uštedi na vremenu, može da ih dobije, ja mogu da ih dam i optuženom, ako on dobije uputstvo da te materijale ne sme dalje da kopira, sve dok mi ne odlučimo kasnije, sledeće nedelje, kakvu će zaštitu ti ljudi morati da dobiju.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, gospođice Higans?

ADVOKAT HIGINS: Vrlo kratko, časni Sude. Ja sam dobila kopiju tih materijala i to je dosta materijala koji bi mogli da budu od koristi i gospodinu Miloševiću, ukoliko on može ranije da ih pročita i zadrži. Ja ne znam da li je gospodin Najs nameravao da te materijale da i svedoku, ali su to materijali koje ja ne bih želela da vratim ako je to ikako moguće. Oni su veoma korisni. A mislim da će oni ne samo da uštede vreme, nego će i da doprinesu pravičnosti.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospođice Higans. Samo da ja završim prvo. Dakle, gospodine Miloševiću, vi ćete da dobijete te materijale, međutim, te materijale ne smete da reprodukujete ni kopirate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Potpuno sam razumeo, gospodine Robinson. Vi, kao što znate, ja nisam zloupotrebio ni jednom, evo više od tri godine, materijale koje sam dobio i to vi znate, ali da se vratim na moj zahtev. Ovde je nesporazum. Ja nisam govorio o izbrisanom delu

transkripta, nego sam govorio o tome da se na video traci, odnosno na CD, na video snimku pojavljuje deo gde su reči skremblovane, a i deo gde je ton izbrisan. Naravno da to onda nije u transkriptu, ali ja tražim objašnjenja u vezi sa tim defektima uz sve druge defekte video trake gde se ne vidi ni kada, ni gde, ni ko, ni bilo šta drugo. A svakako da ono šta je izbrisano sa trake nije u transkriptu.

TUŽILAC NAJS: Nemam ništa da dodam onome šta sam već rekao. Imamo ono šta imamo, imamo dokaze o tome, optuženi ima sve ono šta mi imamo. Ukoliko te materijale predamo optuženom pre sledeće srede ...

SUDIJA KVON: Gospodin Najs, je li to možda iz nekih razloga tajnosti, da li možda nekoga treba da zaštitite?

TUŽILAC NAJS: Koliko ja znam, ne, ali moram da kažem sledeće: ukoliko ja to budem sve dao, daću sve optuženom, osim ukoliko mi Pretresno veće drugačije ne naloži.

SUDIJA ROBINSON: U redu, te materijale možete da predate optuženom pod uslovima koje ste izneli.

TUŽILAC NAJS: Da, svakako, ali ja ću ih dati i Pretresnom veću, osim ukoliko Pretresno veće kaže da ih ne želi.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da smo ih već dobili.

SUDIJA KVON: Vi ne branite saradnicima optuženog da pogledaju te materijale?

TUŽILAC NAJS: Svakako ne, to su izjave svedoka i druge stvari u kojima se govori o vezi sa Srebrenicom.

SUDIJA ROBINSON: U redu, Pretresno veće te materijale već ima. Sada smo prekoračili vreme. Rasprava se nastavlja sledeće nedelje,

u sredu.

Fond za humanitarno pravo